

چهار کتابخانه نفیس شخصی

باز هم، طبق معمول، شماری نسخه نفیس و کهن برای کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی خریداری گردید. بخشی از این نسخه های نفیس و ارزشمند، مربوط به چهار کتابخانه شخصی از چهار دانشمند سده سیزدهم و چهاردهم قمری است:

۱. آیت الله حاج سید عبدالله برهان المحققین سبزواری، از مشایخ اجازه روایتی

آیت الله العظمی مرعشی رحمته الله؛

۲. آیت الله حاج شیخ مرتضی و آیت الله محمدهادی تالهی همدانی؛

۳. اخوان موسوی زنجانی؛

۴. حاج میرزا موسی طیب ساوجی، پزشک دربار ناصری.

گفتنی است که دیگر نسخه های این چهار کتابخانه نیز در خور توجه اند، لیکن تعداد آنها بیش از آن است که در این نوشتار بگنجد. ضمناً چند نسخه از نسخه های معرفی شده مربوط به چهار کتابخانه یاد شده نیستند و از افراد دیگر خریداری شده اند. بدیهی است با فرصت اندک نمی توان نسخه های خطی را، آن گونه که باید و شاید، معرفی نمود. به یاری خداوند در فهرست کتابخانه بستفصیل معرفی می شوند. اینک معرفی اجمالی تعدادی از این نسخه ها در پی می آید:

۱. تذکرة الخواص من الأمة بذکر خصائص الائمة عليهم السلام، به عربی، از شمس الدین ابوالمظفر

یوسف بن قزاوغلی^۱ ابن عبدالله البغدادی، سبط حافظ ابوالفرج عبدالرحمان بن الجوزی،^۲ معروف به سبط بن الجوزی. وی به سال ۵۸۱ق در بغداد زاده شد و در سال ۶۵۴ق درگذشت. او آثار بسیاری دارد که از جمله آنها تذکرة الخواص است که در تاریخ حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و دیگر ائمه معصوم علیهم السلام تألیف شده است. این کتاب تاکنون چند بار به چاپ رسیده است؛ از جمله: ۱. چاپ سال ۱۲۸۷ق، که به دستور فرهاد میرزا معتمدالدوله، عموی ناصرالدین شاه قاجار، به ضمیمه کتاب مطالب السنول، در قطع رحلی، در تهران چاپ شده است؛ ۲. چاپ نجف اشرف، به مطالب تصحیح آیت الله سید محمدصادق بحرالعلوم؛ ۳. چاپ نجف اشرف، به تصحیح و مقدمه عبدالمولی طریحی، در سال ۱۳۶۹ق؛ ۴. چاپ نجف اشرف، در سال ۱۳۸۳ق، به تصحیح محمد صادق بحرالعلوم؛ ۵. چاپ لاهور، با ترجمه اردو، از سید صفدر حسین نجفی.

این نسخه خطی کهنترین و نفیس‌ترین نسخه موجود است که در عصر مؤلف، در نیمه نخست سده هفتم قمری، کتابت شده است. برگ پایانی افتاده، و در پشت برگ آغاز جزء دوم کتاب این عبارات، به خط نسخ درشت، نوشته شده است: «الجزء الثاني من تذکرة الخواص من الامة بذكر خصائص الائمة علیهم السلام، تألیف الشيخ الامام العالم الفاضل العلامة الصدر الكبير الاوحد الزاهد العابد البارع، مفتی الفرق، امام العارفين، شیخ مشایخ الاسلام و المسلمین، شمس الدین ابی المظفر یوسف، سبط الامام ابی الفرج عبدالرحمان بن الجوزی، متع الله العالم بحیاته و نفعهم بشریف اوقاته.» این نسخه با

۱. «قزاوغلی» کلمه‌ای ترکی است که از «قر» به معنی «دختر» و «اوغلی» به معنی «پسر» ترکیب شده است. عده‌ای از مورخان آن را «فُرُغلی» خوانده‌اند، که اشتباه است. ابن خلکان نیز در وفیات الاعیان، در حالات عون‌الدین ابی‌المظفر یحیی بن هبیره بن محمد بن هبیر شیبانی، ادیب و وزیر عصر المقتفی عباسی، چنین آورده است: «و ذکر الشیخ شمس الدین ابوالمظفر یوسف قزاوغلی ابن عبدالله سبط الشیخ جمال‌الدین ابی‌الفرج بن الجوزی فی تاریخه الذی سماه مرآة الزمان؛ و رأیته بدمشق فی اربعین مجلداً؛ و جمیعه بخطه؛ و کان ابوه قزاوغلی، مملوک عون بن هبیره المذكور؛ و زوجه بنت الشیخ جمال‌الدین ابی‌الفرج المذكور؛ فاولدها شمس الدین، یعنی یوسف صاحب التذکرة...»

۲. عبدالرحمان بن الجوزی حنبلی (۵۰۸-۵۹۷ق) از مفسران و محدثان و مؤلفان مشهور سده ششم قمری است که در بغداد می‌زیست؛ و آثار وی مشهور عام و خاص است.

نسخه اصل، به خط مؤلف، نیز مقابله شده، و عبارت «بلغ مقابله علی الاصل» در چند جا آمده است. این نسخه از نظر اصالت، و کتابت در عصر مؤلف، بسیار اهمیت دارد. خط نسخ معرب، قطع رقعی.

۲. النهایة، در فقه شیعه، به عربی، از شیخ محمد بن حسن طوسی. این نسخه عزیز الوجود و کهن، در غرّة ذی القعدة ۵۷۹ به خط ابوالقاسم بن محمد بن علی الجاسبی، که از علمای برجسته شیعی در سده ششم قمری است، کتابت شده است. در پشت برگ آغاز، دستخط مبارک ابوالفضل محمد راوندی، فرزند سعید بن هبة الله، معروف به قطب راوندی، به شرح زیر مشهود است: «کتاب النهایة فی فقه اهل البيت علیهم السلام، تألیف الشیخ الامام العالم الزاهد عمادالدین ابی جعفر محمد بن علی الطوسی - رضی الله عنه - قرأة علی الشیخ الامام العالم وجیه الدین جمال الاسلام، ابوالقاسم علی بن محمد بن علی الجاسبی - ادام الله سدا - واجزت له روایتہ عنی عن مشایخی عن المصنّف - رضی الله عنهم - و قد بینت له الطریق فی روایاتی عنه، و کتب ابوالفضل الراوندی محمد بن سعید بن هبة الله الراوندی فی شهور سنة ثمانین و خمس مائة حامداً مصلیاً مسلماً».

این اجازه را ابوالفضل راوندی، یکی از چهار پسر قطب راوندی - که از بزرگان عصر خویش بوده - برای کاتب نسخه، که از او با تجلیل فراوان در اجازه خود به وی یاد نموده، نوشته است. کاتب نسخه را پس از ذی قعدة ۵۷۹، در ماههای نخست سال ۵۸۰ق، بر راوندی خوانده و از او اجازه روایت نسخه را با واسطه از مؤلف کتاب (شیخ طوسی) گرفته است.

قطب راوندی دارای چهار پسر بوده است: ۱. ابوالفضل محمد، صاحب همین اجازه؛ ۲. عمادالدین ابوالفرج علی. حالات وی در مستدرک الوسائل، امل الآمل، روضات الجنات و... آمده است؛ ۳. نصیرالدین ابو عبدالله الحسین الشهید. حالات ایشان نیز در کتب رجال آمده است؛ ۴. شیخ ابوسعید هبة الله. ابن طاووس در برخی از آثار خود از او به نیکی یاد کرده است. قطع کتاب خشتی و به خط نسخ معرب کتابت شده است. عناوین مشکى درشت، سرلوح مشکى، که نام کتاب به خط کوفی در آن قرار گرفته است. حواشی بسیاری دارد که گویا از کاتب نسخه باشد. برگ نخست تا برگ هشتم،

فهرست کتاب را دربرمی‌گیرد. این نسخه کامل، و مشتمل بر کتاب طهارت تا پایان حدود و دیات است. از آغاز کتاب المتاجر تا یک صفحه قبل از کتاب المزارعة و المساقاة (برگ ۹۵ تا ۱۱۰)، در سده یازدهم قمری نونویس شده است. جمعاً ۱۹۰ برگ، و پشت صفحه پایانی چنین نوشته شده است: «بسمله مسائلی چند پراکنده از شیخ امام سعید قطب الدین کافی الاسلام ابوالحسین سعیدبن هبة الله الرواندى پرسیدند و او جواب کرده است...»، که حاوی چند مسئله فقهی به فارسی کهن شیواست؛ و در همان سده تألیف شده، و شاید کهنترین متن فقهی فارسی شیعه باشد.

در برگ ۱۹۰ آمده که محمدبن علی بن منصور کروگانی در محرم ۶۴۱ کتاب را خوانده، و به خط خود اوست. و نیز در برگ ۱ ب آمده است که مهدی بن اسماعیل بن حسن کروگانی در ربیع الثانی ۶۶۰ آن را خوانده و به خط خود تصحیح نموده، و سرانجام در برگ ۱ الف نوشته شده که عبدالله بن خلیفه المبروکی در نجف اشرف به سال ۹۸۴ ق مالک نسخه بوده است. در برگ ۱۹۰ ب با خطی تازه تر آمده که اسماعیل بن سید علی واران جاسبی و نیز محمد رسول بن عبدالعزیز با مهر «محمد رسول الله» دارندگان نسخه بوده‌اند.

در کتاب امل الآمل شیخ حرّ عاملی (ص ۴۸۹) در احوال کاتب این نسخه چنین آمده است: «الشیخ رشیدالدین علی بن محمد الجاسبی فقیه.» در کتاب النقض رازی (ص ۴۷) نیز آمده است: «مدرسه فقیه علی جاسبی به کوی اصفهانیان ری که خواجه میرک فرموده است که بدان تکلف مدرسه در هیچ طایفه نیست و سادات دارند و در آنجا مجلس وعظ و ختم قرآن و نماز به جماعت باشد...» چنین برمی آید که این دانشمند جاسبی که در سال ۵۷۹ ق این نسخه را نوشته، خود از بزرگان علما بوده است؛ و آن مدرسه‌ای که خواجه میرک در روزگار ملکشاه (۴۶۵-۴۸۵ ق) زمانی که سرهنگ ساوتکین جامع جدید را برای محدثان می ساخته است، در کوی اصفهانیان ری ساخته بود، بدو رسید.

یادآور می شود که جاسب نام مجموعه دوازده روستا در بین قم و کاشان است، از جمله: کروگان و واران. در طول تاریخ، دانشمندان بسیاری از این مکان برخاسته‌اند،

که نام آنان در کتب تاریخ و رجال آمده است. راوند - که قطب راوندی منسوب به آنجاست - در نزدیکی کاشان قرار گرفته است. آنجا نیز دانشمندان برجسته شیعی بسیاری داشته است. راوند و جاسب از یکدیگر چندان دور نیستند؛ و شاید بیش از سی کیلومتر فاصله نداشته باشند. این نسخه نفیس را مرحوم استاد محمد تقی دانش پژوه در مجموعه فرهنگ ایران زمین (۱۰۳/۴-۱۰۵) بتفصیل معرفی کرده است. خدای را سپاس که موفق شدم این نسخه عزیز الوجود نفیس و تحفه گرانبهای کهن شیعی را از دست سوداگران بیرون آورم و در این کتابخانه بزرگ برای استفاده محققان قرار دهم. یقین دارم روح بزرگوار پدر عزیزم از این اقدام شایسته خرسند خواهد بود. البته بر اثر استفاده بسیار از نسخه، احتیاج به مرمت جدی و صحافی دارد، که ان شاء الله در واحد مرمت کتابخانه انجام خواهد شد.

در این کتابخانه بزرگ، غیر از این نسخه، سه نسخه دیگر از کتاب النهایة وجود دارد که آنها نیز در سده ششم قمری کتابت شده و از نفایس دهرند. اینجانب در شماره‌های پیشین میراث شهاب به معرفی سه نسخه یاد شده پرداخته‌ام. بنابراین، چهار نسخه بسیار نفیس از کتاب النهایة در کتابخانه آیت الله مرعشی رحمته الله موجود است که هر یک مزایایی دارد.

۳. مصباح المتهجد، در اعمال و ادعیه و عبادات سالیانه، به عربی، از شیخ محمد بن حسن طوسی، نسخه بسیار نفیس و کهن. این نسخه در نیمه نخست سده ششم قمری، حدود یکصد سال پس از درگذشت مؤلف، کتابت شده است. خط نسخ درشت، عناوین ثلث مشکی درشت‌تر از متن، برگ آغاز و انجام افتاده، قطع وزیری.

۴. مجمع البیان، به عربی، شامل تفسیر سوره‌های انعام، اعراف و انفال، از شیخ طبرسی، نسخه بسیار کهن و نفیس، کتابت ۶۳۱ق، عناوین شنگرف، به خط نسخ ابراهیم بن علی بن حسن طبرسی. این نسخه از نظر قدمت تاریخ کتابت فوق‌العاده اهمیت دارد. قطع وزیری.

۵. گزیده (منتخب یا تلخیص) ذخیره خوارزمشاهی، در طب، به فارسی، اصل از سید اسماعیل جرجانی. این گزیده با دیگر گزیده‌ها تطبیق نمی‌کند و مؤلف آن مشخص

نیست. نسخه کهن و بسیار نفیس، به خط نسخ، کتابت آخر صفر ۶۲۶ ق. این گزیده قدیمی ترین نسخه موجود است. عناوین شنگرف درشت تر از متن، برگ آغاز افتاده، این نسخه بخش دوم کتاب است. قطع وزیری.

۶. خلاصه ذخیره خوارزمشاهی، به فارسی، احتمالاً از خود مؤلف (سید اسماعیل جرجانی)، نسخه نفیس و کهن. این نسخه غیر از نسخه قبلی است. کتابت اواخر سده نهم قمری، خط نسخ، عناوین ثلث درشت مشکی و شنگرف، نسخه کامل، قطع وزیری.

۷. صحاح اللغة، از جوهری، به عربی، نسخه بسیار کهن و نفیس، کتابت ظهر چهارشنبه ۲۱ محرم ۶۵۸، به خط ابی بکر عبدالوهاب بن محمود بن محمد بن محمد ملقب به شمس الفرضی السمرقندی که در شهر سمرقند کتابت کرده است. نسخ معرب، نسخه کامل، تنها برگ آغاز افتاده، عناوین شنگرف، قطع رحلی.

۸. القانون فی الطب، به عربی، از ابن سینا، نسخه بسیار نفیس و کهن، کتابت نیمه دوم سده هفتم، خط نسخ، عناوین شنگرف، برگ آغاز افتاده، کاغذ خانبالغ، قطع وزیری.

۹. کتاب در منطق و الهیات، به عربی، مؤلف ناشناخته. البته کتاب الشفای ابن سینا نیست. نسخه بسیار نفیس و کهن، کتابت نیمه نخست سده هفتم، به خط محمود بن محمد بن علی بن ابی سعد الصوفی الشیرازی. متأسفانه به علت بریدگی نیمی از یک برگ نیمه نخست، تاریخ کتابت از میان رفته است. نسخه در تملک عبدالله عمر البیضاوی بوده و دستخط وی در برگ پایانی آمده است. برگ آغاز افتاده، قطع رقیعی.

۱۰. قواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام، به عربی، در فقه شیعه، از علامه حلّی، نسخه بسیار نفیس و کهن که در عصر مؤلف کتابت شده است. کتابت نیمه نخست نسخه در روز سه شنبه ۲۲ رمضان ۷۱۱، به خط نسخ معرب حسن بن محمد بن یحیی بن ابوالقاسم آبی، و کتابت نیمه دوم، به خط همان کاتب، در روز چهارشنبه نهم محرم ۷۱۲. این نسخه بسیار نفیس در تملک شیخ بهاء الدین عاملی بوده و با خط خود در پشت برگ آغاز چنین نوشته است: «قد دخل فی نوبتی هذا الکتاب الموسوم

بقواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام من تصانیف قدوة المتأخرین، جمال الملة و الحق و الدین الحسن بن یوسف بن علی بن مطهر ابو منصور الحلّی - قدس الله روحه و نور ضریحه - بمحمد و آله الطاهریں، صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین. الفقیر الی الله بهاء الدین محمد العاملی. «همچنین نسخه دوبار مقابله و تصحیح شده و آثار مقابله در بیشتر صفحات با عبارات «بلغ سماعاً ایدة الله تعالی.» و «بلغ قراءة وفقه الله تعالی» آمده است. با شناختی که اینجانب از نسخه های خطی دارم، به نظر می رسد این عبارات به خط مبارک شهید ثانی است که نسخه را تصحیح و مقابله کرده است. نسخه کامل است. قطع رحلی قطور.

۱۱. تنزیه الانبیاء و الائمه، به عربی، از شریف مرتضی علی بن حسن موسوی، نسخه بسیار نفیس و کهن، به خط نسخ یوسف بن اسماعیل بن علی در ۲۶ شوال ۷۰۶ در شیراز، نام کتاب و مؤلف با شنگرف تزیین شده و در پشت برگ آغاز الصاق گردیده است. قطع جیبی. مهرهای بسیاری در پشت برگ آغاز دیده می شود؛ از جمله تملک و مهر ناصر بن عیسی بن محلی به سال ۸۹۹ق، و تملک عبدالرحیم بن محمد بیرام به سال ۹۹۱ق.

۱۲. شرح الکافیة ابن الحاجب، به عربی، از نجم الدین سعید العجمی مشهور به النجم السعید از علمای نیمه نخست سده هشتم، نسخه بسیار نفیس و کهن، خط نسخ خوش، کتابت نیمه دوم سده هشتم، نسخه بسیار نفیس و کهن، خط نسخ خوش. این نسخه رطوبت دیده و نیاز به ترمیم جدی دارد. قطع وزیری، عناوین شنگرف، نسخه با دو واسطه با نسخه اصل به خط مؤلف مقابله و تصحیح شده است.

۱۳. الجامع فی الادویة المفردة، در طب، به عربی، مؤلف ناشناخته. نام این کتاب در فهرس موجود نیامده است. نسخه بسیار نفیس و کهن. کتابت بخشی از آن در نیمه دوم سده هشتم و بخشی دیگر در سده یازدهم است، به خط نسخ رفیع الله بن هدایت الله قهپائی اصفهانی، عناوین ثلث درشت مشککی و قرمز درشت تراز متن، قطع سلطانی بزرگ.

۱۴. سیرة ابن هشام، به عربی، از ابو محمد عبدالملک بن هشام بن ایوب الحمیری المعافری، خط نسخ، نسخه نفیس و کهن، کتابت سده هشتم، عناوین شنگرف، چند

تملک در پشت برگ آغاز نسخه آمده است؛ از جمله: مُهر و خط مرتضی بن احمد الحسینی الرشتی و محمد رضا نجل آغا باقر و عبدالنبی المریانی، جلد نسخه ضربی و دارای نقوش هندسی است.

۱۵. البیان، به عربی، از شهید اول، نسخه نفیس و کهن، کتابت پنجشنبه اواسط جمادی الآخر ۸۶۶ در بلدة «کَرَک» واقع در لبنان فعلی، به خط نسخ علی بن عزالدین محمد خانی، این نسخه در نیمه رمضان همان سال در همان جا مقابله و تصحیح شده است. قطع رقی کوچک.

۱۶. شرح فصوص الحکم، به عربی، از مؤیدالدین الجندی. این شرح را عبدالرحمان جامی در نقد النصوص نام برده و می‌گوید این کتاب، اولین شرح فصوص الحکم است. یادآور می‌شود که این نسخه غیر از شرح فصوص قیصری است. نسخه بسیار نفیس و کهن، کتابت سده نهم، چند برگ در پایان نونویس شده است. در پشت برگ آغاز دستخط آیت‌الله سید عبدالله برهان المحققین سبزواری، از مشایخ روایتی آیت‌الله مرعشی رحمته، آمده است. چند حاشیه نیز از مرحوم برهان در سال ۱۳۳۸ق نوشته شده و بر این نسخه مؤلف حاشیه زده است. خط نسخ، قطع وزیری بزرگ.

۱۷. حاشیه منطق، به عربی، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس و کهن، کتابت شب چهارشنبه سلخ ربیع الاول ۸۴۰، به خط نستعلیق عبداللطیف بن علی بن عبداللطیف، ملقب به سعد النظری، قطع جیبی.

۱۸. مجموعه: ۱. قصیده شاطیبه؛ ۲. عقدالفرید، در تجوید، از قاسم بن فیره الشاطبی، مؤلف ناشناخته، کتابت سال ۸۴۱ق به خط نسخ، یک برگ مطالب متفرقه به خط حسن بن شجاع بن محمد تونی به سال ۸۵۱ق در پشت برگ آغاز آمده است. دارای چندین تملک و مهرهای مختلف، قطع رقی.

۱۹. حاشیه بر شرح تجرید خواجه نصیرالدین طوسی، به عربی، از میرصدرالدین محمد شیرازی. وی از حکمای معروف و صاحب مدرسه منصوریه شیراز در سال ۸۹۳ق بوده است. دستخط سید احمد الحسینی الحسینی شیرازی، از نوادگان مؤلف، نیز در پشت برگ آغاز در ۲۰ ذی حجه ۱۳۱۷ و نیز یک صفحه کامل درباره کتاب

- و مؤلف، و خط ذوالریاستین، که نسخه را از میر سید احمد مهذب الدوله به امانت گرفته، در پایان آمده است. قطع رقعی.
۲۰. غرر الحکم و درر الحکم، به عربی، از آمدی، نسخه بسیار نفیس و کهن، کتابت ظهر چهارشنبه رمضان ۸۹۹، به خط نسخ احمد بن علی الحریری الشرفی القادری الشافعی، برگ آغاز افتاده، خط نسخ، عناوین سنگرف، قطع وزیری بزرگ.
۲۱. مجموعہ: ۱. مناجات فارسی، مؤلف ناشناخته، کتابت سده نهم، خط نسخ خوش؛ ۲. فوائد الملیة فی شرح الرسالة النفلیة، از شهید دوم زین الدین العاملی، کتابت سده دوازدهم، خط نستعلیق، قطع جیبی.
۲۲. ماتمکده، در مقتل، به فارسی، از حاج میرزا محمد تقی بن میرزا علی محمد نوری طبرسی، پدر صاحب مستدرک الوسائل، نسخه نفیس و نایاب، خط نستعلیق، کتابت نیمه دوم سده سیزدهم، نسخه کامل، قطع رحلی.
۲۳. مائده سماویه، در مطاعم و مشارب و صید و ذباحت، به فارسی، از محمد رضی الدین بن محقق خوانساری. این کتاب را وی برای شاه سلیمان صفوی نگاشته است. کتابت نیمه دوم سده دوازدهم، برگ آغاز افتاده، نسخه نفیس، خط نسخ، عناوین سنگرف، قطع رقعی.
۲۴. لغت ترکی، مجهول، کتابت سال ۹۸۸ق، خط نسخ، عناوین سنگرف، نسخه نفیس، به ضمیمه رساله‌ای در غزوه خیبر، به ترکی، قطع رقعی.
۲۵. مجموعه منشآت، مکاتبات، عقدا نامه‌ها، اجاره نامه‌ها، صلح نامه‌ها و وکالت نامه‌ها، به فارسی، از میرزا مهدی خان، در سال ۱۲۲۲ق به خط شکسته نستعلیق درشت و زیبا نوشته شده، عناوین سنگرف، نسخه نفیس، قطع رقعی.
۲۶. المصایح المنیفة فی شرح مفاتیح الشریعة، در شرح مفتاح المجامع فی شرح دیباجة مفاتیح الشرائع، به عربی، از محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر اصفهانی بهبهانی، نسخه نفیس، عناوین سنگرف، کتابت دهه نخست رمضان ۱۲۲۷، به خط محمد علی، ملقب به آقابابا.
۲۷. ریاض المصائب فی زوایا آل ابی طالب، به فارسی، از علی اکبر بن میرزا بابا تبریزی، نسخه نفیس، کتابت رجب ۱۲۴۰، به خط نسخ خوش سید علی نقی بن سید صادق،

این کتاب در ربیع الآخر ۱۲۴۰ تألیف شده، و سه ماه پس از آن، در ماه رجب کتابت شده است. قطع رحلی.

۲۸. بدایة المبتدی، به عربی، در فقه، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس، کتابت اواخر رجب ۹۵۵، به خط نستعلیق بسیار زیبای عبدالکریم بن علی، صفحات مجدول با آب طلا و لاجورد، عناوین شنگرف، قطع جیبی.

۲۹. حاشیه بر الهیات شرح تجرید، به عربی، از ملا احمد اردبیلی، کتابت نهم ذی حجه ۱۱۱۹، نسخه مقابله و تصحیح شده، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، قطع جیبی.

۳۰. مختصر بصائر الدرجات سعد بن عبدالله بن خلف الاشعری القمی، به عربی، تلخیص از شیخ حسن بن سلیمان بن خالد الحلّی، شاگرد شهید اول و معاصر احمد بن فهد حلّی. این نسخه نفیس را ابدال بن درویش، خادم حرم امیرالمؤمنین علیه السلام، در شوال ۱۰۷۴ مقابله و تصحیح نموده است، خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع وزیری.

۳۱. کتاب زهرالاکمام فی قصة یوسف بن یعقوب، به عربی، مؤلف ناشناخته، خط نسخ، کتابت شب پنجشنبه سیزدهم ذی قعدة ۱۲۲۷، نسخه نفیس، عناوین شنگرف، قطع رقی کوچک.

۳۲. مختصر التبیان فی تفسیر القرآن، به عربی، منسوب به شیخ مفسر فقیه ابی عبدالله محمد بن هارون، معروف به ابن المشهدی، صاحب کتاب مزار کبیر، که نسخه‌ای از آن در این کتابخانه موجود است. اینجانب بررسی نمودم و روشن شد که این تلخیص از ابن ادیس حلّی نیست. که آن براساس چند نسخه خطی موجود در این کتابخانه در سال ۱۴۰۹ق، در دو جلد، به همت واحد انتشارات کتابخانه چاپ و منتشر شده است. چنانچه انتساب این نسخه به ابن المشهدی صحیح باشد، نسخه‌ای از آن را در جایی نیافتم. بسیار نفیس، خط نسخ خوش، برگ آغاز و انجام افتاده، عناوین شنگرف، کتابت سده یازدهم، قطع رقی کوچک.

۳۳. مجموعه چهار رساله فارسی در یک جلد: ۱. قصص انبیا، مؤلف ناشناخته؛ ۲. مناقب صوفیه، از محمد صادق شهابی سعدی قادری؛ ۳. احادیث نبوی، مؤلف ناشناخته؛ ۴. مزارات سمرقند یا بخارا، مؤلف ناشناخته، عناوین شنگرف، کتابت اواخر سده سیزدهم در سمرقند یا بخارا، جلد کار بخارا، نسخه فرسوده، قطع وزیری بزرگ.

۳۴. معراج النبیه فی شرح من لایحضره الفقیه، به عربی، از شیخ یوسف بن احمد بن ابراهیم بحرانی محدث، مؤلف کتاب الحدائق الناضرة، نسخه بسیار نفیس و مهم و منحصر به فرد، نسخه اصل به خط مبارک مؤلف، دارای حواشی بسیار، برگ پایانی افتاده است. ظاهراً مؤلف موفق به اتمام این شرح نشده و فقط همین مقدار موجود است و در دیگر کتابخانه‌ها نیز وجود ندارد. صاحب الذریعة نیز از این کتاب نام برده، لیکن از وجود نسخه‌های آن هیچ اطلاعی نداشته است. قطع رحلی کوچک. اندکی فرسوده شده و نیاز به ترمیم دارد.

۳۵. تقریرات اصول، شامل اصالة البرائة و استصحاب، به عربی، از محمد شریف، شاگرد شیخ انصاری، که در سال ۱۲۸۲ق آن را نگاشته است. خط نستعلیق، قطع رقی بزرگ.

۳۶. سوق العروس فی الوعظ للنصوص، به عربی، از شمس‌الدین عبدالرحمان بن الجوزی (متوفی سده هفتم)، نسخه نفیس، به خط نسخ علی بن شیخ عبدالرزاق البقاعی ابن محمد شحادة در روز شنبه چهارم رمضان ۱۱۵۳ کتابت شده است. تاریخ کتابت نسخه در چهار برگ قبل از پایان آمده است. در پایان نسخه تملک برادرزاده کاتب، فرزند احمد بن محمد شحادة در روستای «مرج» از روستاهای «بقاع» لبنان در سال ۱۱۶۳ق آمده است. چهار برگ پایانی رساله‌ای است شامل اخبار السبعة العباد، به عربی، به خط کاتب نسخه، عناوین شنگرف، قطع رقی.

۳۷. الناموس المأوس، در اختیار قاموس در لغت به حذف زواید، به عربی، از علی بن سلطان محمد هروی حنفی که در مکه مکرمه آن را به سال ۱۰۰۹ق نگاشته است. خط نسخ، عناوین شنگرف، کتابت ۲۷ جمادی الثانی ۱۱۱۳ در مکه مکرمه. این نسخه با نسخه اصل به خط مؤلف در یازدهم رجب ۱۱۱۳ در مکه مقابله و تصحیح شده است. این نسخه بسیار نفیس و نایاب تا کنون چاپ نشده است. متأسفانه موریا به آن آسیب رسانده است. و نیاز به ترمیم اساسی دارد. قطع رحلی.

۳۸. دستور العلاج، در طب، به فارسی، از سلطانعلی طبیب خراسانی جنابذی، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت نیمه نخست سده دهم، قطع وزیری بزرگ.

۳۹. تهذیب الاحکام، در حدیث، به عربی، از شیخ طوسی. نسخه بسیار نفیس و ارزشمند. این نسخه بر مرحوم علامه محمد باقر مجلسی، صاحب بحارالانوار، خوانده شده، و دستخط ایشان در چند جا در حاشیه نسخه با عبارت: «بلغ سماعاً عزّه الله تعالی» آمده است. نیز در پایان کتاب طلاق این نسخه، خط مبارک ایشان در چند سطر آمده که مولانا محمد کاظم مازندرانی بر ایشان نسخه را خوانده و مقابله نموده و این کار در چندین مجلس انجام شده و در نهایت در ۲۲ ذی قعدة سال ۱۰۹۶ به پایان رسیده است. عناوین سنگرف، قطع وزیری بزرگ.
۴۰. بشری الوصول إلى علم الاصول، جلد ۷ و ۸، به عربی، از آیت الله حاج شیخ محمد حسن مامقانی نجفی. این کتاب چند مجلد دارد. خوشبختانه دوره کامل آن در این کتابخانه بزرگ موجود است. کتابت این دو جزء در ۲۵ ذی حجه ۱۲۸۸، و تألیف آن در چهاردهم رجب ۱۲۸۱ در نجف اشرف، قطع رقعی.
۴۱. یک برگ قرآن کریم به خط کوفی، کتابت اوایل سده سوم، بر روی پوست پنج سطری درشت، بسیار کهن و نفیس، در قطع ۱۵×۱۲ سانتیمتر.
۴۲. یک برگ قرآن کریم، به خط کوفی بسیار ریز، از اوایل سده سوم، بر روی پوست. این برگ در عصر قاجار متن و حاشیه شده است، در قطع ۸×۶ سانتیمتر.
۴۳. صحیفه سجاده، به خط نسخ خوش استاد نورالدین محمد اصفهانی در سال ۱۰۴۹ق، و تصحیح سید محمد مهدی بن جانباز خان حسینی مرعشی در غره رجب ۱۰۶۶. صفحات مجدول، عناوین سنگرف، نسخه نفیس، قطع جیبی.
۴۴. جزوه دخل و خرج ابواب جمعی، به فارسی، به صورت سیاق، از رحیم خان سرتیپ، که در ربیع الثانی ۱۲۸۸ با مهر و خط نظام الدوله و امین لشکر نوشته شده است. قطع وزیری.
۴۵. کتاب دعا، نسخه هنری و نفیس، مذهب، خط نسخ ممتاز، از سده سیزدهم، دو صفحه آغاز دارای سرلوح رنگین بسیار زیبا است. آغاز هر سوره و یا دعاها مذهب است. صفحات مجدول زرین و دارای کمند، قطع رقعی نستعلیق ممتاز استاد قاسم علی بن حیدر در سال ۹۹۳ق. عناوین سنگرف، صفحات مجدول با آب طلا و سنگرف، قطع وزیری.

۴۷. کلیات سعدی شیرازی، نسخه بسیار نفیس و هنری و فوق العاده زیبا، تمامی صفحات مجدول و بین غزلیات سرلوحهای رنگین، اطراف هر صفحه طرحهای اسلیمی زرین با کمند. یک تصویر رنگین زیبا از شیخ سعدی در اواخر نسخه ترسیم گردیده است. جلد روغنی گل و مرغ. متأسفانه نسخه اندکی فرسوده شده و نیاز به ترمیم دارد. قطع رقعی.

۴۸. لوامع النکات، در فقه به عربی، شامل صلوات و زکات و خمس و صوم، از شیخ محمودبن جعفر بن باقر میثمی عراقی (اراکی)، نسخه بسیار نفیس و چاپ نشده و بسیار مفصل. این نسخه که بسیار بزرگ و در قطع رحلی است، بخشی از کتاب است. ظاهراً به اندازه کتاب جواهرالکلام باشد. این نسخه به خط مبارک مؤلف است که در روز پنجشنبه چهارم محرم ۱۲۹۱ آن را نگاه داشته است. خط نسخ، عناوین قرمز.

۴۹. الدروس، به عربی، از شهید اول، نسخه نفیس و کهن، کتابت محرم ۹۸۳، به خط نسخ قاسم علی بن حاج حسین قصاب استرآبادی، عناوین شنگرف، قطع وزیری بزرگ.

۵۰. بخشی از تفسیر مجمع البیان، به عربی، شامل سوره انفال تا پایان قرآن کریم. نسخه بسیار نفیس و قدیمی. تاریخ کتابت، در نیمه نسخه (پایان جلد ۸) در سه شنبه سیزدهم محرم ۹۴۲، و در پایان نسخه کتابت جمعه ۲۴ محرم ۹۴۳ آمده است. دستخط حسین بن محمد المدعو بالشیخ مالک نسخه در سال ۹۴۳ ق در برگ پایانی آمده و نسخه را در ۲۸ جمادی الثانی مقابله و تصحیح کرده است. همچنین در تملک صدرالمتألهین، فیلسوف بزرگ شیعه، بوده و دستخط مبارک و مهر بیضی ایشان در پشت برگ آغاز آمده و آن را از نفاست بیشتر برخوردار ساخته است. چند تملک دیگر، از جمله محمد بن حسین العقیلی الاسترآبادی، در آن به چشم می خورد. قطع وزیری.

۵۱. شرح منازل السائرین، به عربی، از ملا عبدالرزاق کاشانی، نسخه نفیس و کهن، کتابت شنبه پانزدهم محرم ۸۸۶، به خط نسخ خوش رضی بن محمد بن حیدر ابی الرصاصی الحسینی، عناوین ثلث مشکی، قطع وزیری بزرگ.

۵۲. الشمس المضيئة، در تلخیص کتاب الاستیعاب، به عربی، از سید محمدبن محمد السندروسى الخطیب و المحدث بالجامع الكبير فى طرابلس الشام، نسخه نفیس و نایاب، تألیف کتاب صبح چهارشنبه هفدهم جمادى الآخر ۱۱۵۱، و کتابت نسخه در ۲۹ شعبان ۱۱۷۳، یعنی ۲۲ سال پس از تألیف کتاب، به خط نسخ عمر بن علی بن عمرالشهیر بالغماری، عناوین شنگرف، قطع رقعی بزرگ.
۵۳. شرح قواعد الاحکام علامه حلّی، در فقه، از شیخ جعفر نجفی کاشف الغطاء، شامل کتاب معاملات. نسخه مقابله و تصحیح شده و دارای نشان بلاغ است. کتابت سده سیزدهم، قطع رقعی.
۵۴. الجبل المتین، به فارسی، از سید شمس‌الدین محمدبن بدیع‌الدین الرضوی، از بزرگان و خادمان حرم مطهر رضوی در نیمه نخست سده دوازدهم، شامل معجزات بعد از دفن وجود مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام. این کتاب غیر از کتاب جبل المتین شیخ بهایی است؛ و دارای ۳۴۶ معجزه، و معجزه آخری از علی اکبر بن فتح‌الله موسوی است و به کتاب افزوده شده و برای فرزند مؤلف به یادگار نوشته است. نسخه نفیس، عناوین شنگرف، قطع رحلی.
۵۵. غوالی اللثالی، به عربی، از ابن ابی جمهور احسائی، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت دوشنبه ۲۵ رجب ۹۳۱، به خط نستعلیق خوش عبدالکاظم بن نورالدین بن احمد در بلدة المؤمنین کاشان، عناوین شنگرف، قطع رقعی کوچک.
۵۶. غایة المراد فی شرح نکت الارشاد، به عربی، از شهید اول شمس‌الدین محمدبن مکّی العاملی، شهید به سال ۷۸۶ ق در دمشق، نسخه نفیس، کتابت ۲۱ جمادى الآخر ۹۸۶، به خط نسخ خوش احمدبن حسن بن صالح، برگ پایانی افتاده، قطع وزیرى بزرگ.
۵۷. مختصر النافع، در فقه شیعه، به عربی، از محقق حلّی شیخ نجم‌الدین ابی القاسم جعفر بن الحسن الهذلی الحلّی (متوفی ۶۷۶ ق)، نسخه نفیس، کتابت سده نهم، خط نسخ، عناوین شنگرف، سه برگ پایانی نونویس است. قطع رقعی کوچک.
۵۸. تقریرات اصول، به عربی، از قوچانی، نسخه اصل به خط مؤلف در اوایل سده چهاردهم، قطع رقعی.

۵۹. التحفة العوامية في فقه الامامية، به عربی، از قوام‌الدین محمدبن محمد مهدی حسینی قزوینی، که در عصر شاه سلطان حسین صفوی آن را نگاشته است. نسخه نفیس، خط نسخ، عناوین شنگرف، مؤلف این منظومه را در قزوین سروده است. کتابت سال ۱۹۵ ق، به خط محمد هادی بن محمد مطیع الموسوی، قطع رقعی.

۶۰. تاریخ معاصر، به فارسی، شامل انقلاب کبیر فرانسه، از ابوالحسن خان فروغی، کتابت پنجشنبه ۲۱ ربیع الآخر ۱۳۳۲، به خط شکسته نستعلیق بر روی کاغذ خط‌دار دفتری، قطع رقعی.

۶۱. سرور المؤمنین یا: سرور العارفين، به فارسی، در احوال مختار، از میرزا محمد هادی نائینی، که در عصر فتحعلی شاه قاجار آن را نگاشته است، نسخه نفیس، خط نسخ محمد هاشم بن کربلایی محمد قاسم در روز دوشنبه پنجم محرم ۱۲۷۰ در عصر مؤلف، قطع رقعی.

۶۲. مقلاد النجاج، در عبادات، به عربی، از حاج شیخ عباس قمی، مؤلف مفتیح الجنان، نسخه بسیار نفیس به خط مبارک مؤلف در سال ۱۳۱۶ ق، خط نستعلیق و نسخ، قطع جیبی کوچک.

۶۳. مخازن التحف الناصرية في قراءة الائمة الاثني عشرية، به عربی، در علوم قرآن، از محمود بن محمد الحافظ العلوی الفاطمی الحسینی التبریزی، که این کتاب را خود در عصر ناصرالدین شاه قاجار به خواسته معزالدوله میرزا نگاشته است. نسخه نفیس و اصل، به خط مؤلف، کتابت در شهر تبریز در صبح پنجشنبه دهه آخر رجب ۱۲۷۷، قطع جیبی.

۶۴. فرائد الفوائد في الرجال، به ضمیمه یک رساله مختصر در حالات زید بن علی بن الحسین عليه السلام، به عربی، از جعفر بن محمد الحسینی السبزواری، نسخه بسیار نفیس و اصل، به خط مؤلف در سده سیزدهم، خط نسخ خوش، عناوین شنگرف، این نسخه از جمله نسخه‌های نفیس کتابخانه آیت‌الله سید عبدالله برهان المحققین سبزواری است، قطع رقعی.

۶۵. عمدة المقال في كفر اهل الضلال، به عربی، از علی بن عبدالعالی، معروف به محقق

کرکی، نسخه نفیس، تألیف کتاب در سال ۹۷۲ق در مشهد مقدس، و کتابت نسخه در سال ۱۰۵۷ق به خط نسخ درشت، قطع وزیری بزرگ.

۶۶. فهرست اسامی ولایات ایران که املاک خالصه و موقوفات هر یک از ولایات در آن مشخص گردیده است، مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق، عناوین درشت قرمز، کتابت سده سیزدهم، قطع رقی.

۶۷. چهل و پنج برگ سند از عهد قاجار، شامل احکام، صلح‌نامه، اقرارنامه و عقدنامه، از سالهای ۱۲۳۲ تا ۱۳۳۹ق، و مربوط به افراد و روستاهای آذربایجان، به ویژه دهخوارقان، و مهر مظفرالدین شاه قاجار و ولیعهد میرزا و تعدادی از علمای آذربایجان در بیشتر آن‌ها به چشم می‌خورد.

۶۸. تذکره العلماء المحققین فی آثار الفقهاء و المحدثین، جلد دوم، به فارسی، از سید مهدی علی بن نجف علی رضوی هندی، که در سال ۱۲۶۰ق در شهر لکهنو هند آن را آغاز نموده، و به گفته صاحب الذریعه در سال ۱۲۸۰ق آن را به پایان برده است. این نسخه در شرح احوال علما و محدثین و مجتهدین، از قدما و معاصران مؤلف است؛ و جلد نخست آن در ذکر اصحاب نبی اکرم ﷺ و ائمه معصومین و ثقات راویان اخبار آن بزرگواران از عصر پیغمبر تا زمان غیبت صغراست. کتابت نسخه در عصر مؤلف در ۲۳ ذی قعدة ۱۲۹۰ در لکهنو، خط نسخ، عناوین قرمز، صفحات مجدول با شنگرف و لاجورد و دارای کمند، نسخه بسیار مفصل و بیش از یک هزار صفحه است. قطع وزیری بزرگ.

۶۹. ایضاح المضامین فی عبارات القوانین، به عربی، از آخوند مآل لطف الله مازندرانی لاریجانی، نسخه نفیس، خط نسخ، عناوین قرمز، کتابت نوزدهم جمادی الآخر ۱۲۸۸ در نجف اشرف، قطع رقی.

۷۰. الکافی، از کلینی، به عربی، نسخه نفیس و مقابله شده به دست جمال‌الدین محمد بن محمد رضا بن حسن بن یحیی بن احمد الحسینی الاعرجی الحلّی المشهدی در یکشنبه ششم ربیع الاول ۱۱۸۹. خط نسخ محمد زمان بن شیخ پیرعالی در رمضان ۱۰۵۶. این نسخه علامات بلاغ و تصحیح فراوان دارد. نیز از جمله نسخه‌های کتابخانه برهان المحققین سبزواری است. قطع رحلی.

۷۱. عطف القلوب و جمع الشمل في معرفة الاسرار و الضمير بعلم الرمل، به عربی، از شیخ ابراهیم بن شعبان بن نافع الصالحی، اصل این کتاب از یک دانشمند یونانی الاصل به نام طمطم بن الکاهن عطرون بن شاسا موسی امین داهربن قاطیم بن کنکته الهندی الهرمیسی البابلی بوده، و آن را فارابی از یونانی به عربی ترجمه کرده، و پس از ترجمه فارسی، مترجم فوق آن را مجدداً از فارسی به عربی ترجمه نموده است. کتابت اوایل سده دوازدهم، خط نسخ، قطع رقعی.
۷۲. مجموعه دو کتاب فارسی در یک جلد: ۱. دستورالاطباء في دفع الطاعون و الوباء، از حاج میرزا موسی بن علیرضا طبیب ساوجی، که در سال ۱۲۶۲ق آن را تألیف نموده است. برگ پایانی افتاده، خط نسخ؛ ۲. ترجمه فارسی طب کیمیایی براکلسیوس یونانی، از احمد بن محمد الحسینی، که آن را در عصر فتحعلی شاه ترجمه نموده است. خط نستعلیق، برگ پایانی افتاده، کتابت سده سیزدهم، قطع رقعی کوچک.
۷۳. نهاية الوصول إلى علم الاصول، به عربی، از علامه حلّی، نسخه نفیس، کتابت سده دوازدهم، عناوین شنگرف، جلد لاکه روغنی گل و بوته، که اندکی فرسوده شده و نیاز به ترمیم دارد. قطع رحلی.
۷۴. مجموعه سه رساله ترکی در علم رمل، مؤلف ناشناخته، کتابت رساله دوم در جمادی الآخر ۹۷۰، خط نستعلیق، هر سه رساله به خط یک کاتب، دارای جداول رمل که با شنگرف ترسیم شده، قطع رحلی کوچک.
۷۵. ترجمه اناجیل اربعه، به فارسی، از محمد باقر سلماسی، که در عصر فتحعلی شاه و صدارت عباس میرزا و وزارت مؤتمن میرزا محمد عیسی بن میرزا محمد حسن ترجمه شده است. خط نسخ خوش، کتابت سال ۱۲۲۶ق، به خط محمد حسین بن سلطان محمد خویی، قطع رحلی.
۷۶. ذکری الشیعة، جلد اول، به عربی، از شهید اول، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت سال ۹۸۰ق، خط نسخ، تألیف کتاب در سال ۷۸۴ق، عناوین شنگرف، قطع وزیری.
۷۷. حاشیه حکمة العین، به عربی، از میرزا محمد بن حسن شیروانی (متوفی ۱۰۹۸ق)، نسخه نفیس، که در عصر مؤلف در دوشنبه ۲۷ رمضان ۱۰۴۳ به خط

شرف‌الدین علی مازندرانی در مدرسه خان شیراز کتابت شده است. خط نستعلیق، عناوین سنگرف، قطع رقعی کوچک.

۷۸. التنقیح الرائع لمختصر الشرایع، به عربی، از ابی‌عبدالله مقداد السیوری الحلّی، معروف به فاضل مقداد، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت ۲۱ شعبان ۹۶۷، به خط نسخ علی‌بن عبدالمحسن الافیلجی، عناوین سنگرف. این کتاب براساس چند نسخه نفیس موجود در این کتابخانه، که در عصر مؤلف کتابت شده است، برای نخستین بار به کوشش واحد انتشارات کتابخانه در دو جلد چاپ و منتشر گردید.

۷۹. کفایة الطالب الربانی لرسالة ابن زیدون القیروانی، به عربی، در فقه عامه، از علی ابوحسن المالکی، خط نسخ، عناوین سنگرف، کتابت هفدهم ذی‌حجه ۹۲۵، قطع وزیری.

۸۰. وسیلة الشفاء، به فارسی، در ادعیه، از محمد صالح‌بن محمدباقر رضوی، خط نسخ، عناوین سنگرف، کتابت سده یازدهم، قطع رحلی کوچک.

۸۱. مجموعه دو رساله فارسی: ۱. طب شهابی، به صورت نظم، مؤلف ناشناخته، عناوین سنگرف، کتابت پانزدهم محرم ۱۲۳۲، به خط محمد ولی قاضی خان محمد؛ ۲. جامع الفوائد یا: طب یوسفی، از یوسفی ابن محمدبن یوسف طبیب، خط نستعلیق به خط همان کاتب، کتابت سال ۱۲۳۳ق، قطع وزیری.

۸۲. شرایع الاسلام، به عربی، در فقه شیعه، از محقق حلّی، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت بخش نخست در شب جمعه نوزدهم ذی‌قعدة ۹۶۰، به خط درویش حسن اصفهانی، و بخش پایانی در اواخر جمادی الآخر ۹۶۹، قطع وزیری.

۸۳. مختلف الشیعة، به عربی، در فقه شیعه، از علامه حلّی، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت ظهر یکشنبه پانزدهم ربیع الآخر ۹۱۹، و بخش پایانی در دهم جمادی الاول ۹۱۹، به خط نسخ یحیی‌بن حسن بن عسرة بن ناصر بن احمد الشهابادی الاوالی الموالی البحرانی، نسخه نفیس، عناوین سنگرف، قطع وزیری.

۸۴. دیوان حسینی، به فارسی، شامل رباعیات، غزلیات، قصاید، کتابت در عصر شاعر در سده سیزدهم، خط نستعلیق، عناوین قرمز، قطع رقعی.

۸۵. اللثالی المحزونة، به فارسی، در ختومات، از مولی احمد بن عباس بن علی الیزدی، خط نسخ خوش، کتابت سده سیزدهم، عناوین شنگرف، قطع جیبی.
۸۶. بحر الفرائب، در خواص اسماء الله الحسنی، به فارسی، از شیخ محمد بن محمد بن ابی سعید الهروی، نسخه نفیس، کتابت سده دوازدهم، خط نسخ، عناوین شنگرف، برگ آغاز و انجام افتاده و کمی پراکندگی دارد، قطع رقعی.
۸۷. مسلک المتقین، منظومه‌ای عرفانی - فقهی، به فارسی، از صوفی الله یار بخاری نقشبندی، زنده تا سال ۱۰۵۶ ق، کتابت ربیع الاول ۱۲۸۸، خط نستعلیق، عناوین شنگرف. منظومه‌ای است چهارستونی و احتمالاً در حوالی کاشغر، که در قدیم جزء خراسان بزرگ بوده، کتابت شده است. قطع رحلی بزرگ.
۸۸. ذروة السعادة فی نية العبادة، به عربی، در فقه، از آیت الله حاج سید مرتضی بن احمد خسروشاهی تبریزی، نسخه نفیس، به خط مبارک مؤلف در سال ۱۳۳۰ ق، شامل ۲۷ برگ، قطع وزیری.
۸۹. مجموعه: ۱. الصوارم المهرة، در ردّ الصواعق المحرقة ابن حجر تمیمی، به عربی، از قاضی نورالله شوشتری مرعشی، شهید به سال ۱۰۱۹ ق در هند، خط نسخ خوش، کتابت سال ۱۳۰۷ ق؛ ۲. منتخب تفسیر النعمانی، به عربی، از سید مرتضی علم الهدی علی بن الحسین الموسوی، به خط همان کاتب، در روز چهارشنبه سیام جمادی الآخر ۱۳۰۷، عناوین قرمز. این نسخه نیز از جمله نسخه‌های کتابخانه مرحوم سبزواری است. قطع رقعی.
۹۰. مجموعه چهار رساله عربی: ۱. الفهرست شیخ طوسی، به عربی؛ ۲. المسائل البغدادیة، از محقق حلّی؛ ۳. اسؤلة الشيخین الدین العاملی؛ ۴. رساله در تکالیف شرعیه، مؤلف ناشناخته، خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع رقعی.
۹۱. تفسیر قرآن کریم، به فارسی، مؤلف ناشناخته، خط نسخ خوش، آیات شنگرف، کتابت نیمه دوم سده دهم، قطع رحلی کوچک.
۹۲. لب لباب معنوی، به فارسی، از ملاحسین بن علی کاشفی بیهقی (متوفی ۹۱۰ ق)، خط نستعلیق، کتابت چهارشنبه ۲۲ ذی قعدة ۱۲۳۱، به خط محمد حسین، قطع رقعی.

۹۳. الانتصار، به عربی، از سید مرتضی، نسخه نفیس، کتابت یکشنبه شانزدهم محرم ۱۰۴۴، به خط نسخ نوروز علی ترکمان. این نسخه را رشیدالدین بن صفی‌الدین محمد سپهری زواری، از علمای دوره صفویه، در شعبان ۱۰۴۴ تصحیح و مقابله نموده است. قطع رقی کوچک.
۹۴. فقه فارسی فتاوی، از سید حسین تبریزی مسئله گو، که آن را به صورت پرسش و پاسخ مطابق با فتاوی آیت‌الله سید حسین حسینی کوه‌کمری در نجف اشرف تنظیم نموده و دستخط و مهر ایشان بر فراز برگ نخست آمده است. خط نسخ، کتابت رمضان ۱۲۸۳، نام کتاب محو شده است. قطع رقی.
۹۵. سفینه النجاة، در ادعیه و اعمال و آداب دعا، به فارسی، از مولی علی اصغرین مولی محمد یوسف قزوینی، شاگرد ملا خلیل قزوینی و معاصر شیخ حرّ عاملی، کتابت نیمه دوم سده یازدهم، خط نسخ، دعاها معرب، عناوین شنگرف، برگ پایانی افتاده است، قطع وزیری.
۹۶. تعلیقه حکمت، به عربی، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت جمادی‌الآخر ۹۰۲، به خط نستعلیق مرتضی بن علی الحسینی، قطع جیبی.
۹۷. رساله در وجوب نماز جمعه در زمان غیبت امام عصر (عج)، به عربی از مولی عبدالله بن محمد تقی مجلسی، برادر علامه محمد باقر مجلسی صاحب بحارالانوار، نسخه نفیس، کتابت سه شنبه چهاردهم جمادی الاول ۱۰۶۲ در عصر مؤلف، به خط زین العابدین بن حاج محمد، تألیف شب جمعه ۲۵ ربیع‌الآخر ۱۰۶۲. این نسخه حدود بیست روز پس از تألیف، کتابت شده است. عناوین شنگرف، قطع جیبی.
۹۸. درع الصحة، به فارسی، در طب، از محمد هاشم بن محمد طاهر تهرانی، مشهور به طبیب، نسخه نفیس. متأسفانه چند برگ از پایان افتادگی دارد. کتابت سده سیزدهم، خط نستعلیق، عناوین نانوشته، قطع وزیری.
۹۹. الکناش معروف به: المعالجات البقراطية، به عربی، منسوب به ابوالحسن احمد بن محمد الطبرسی و یا جورجیس بن بختیشوع النصرانی، نسخه مصحح، کتابت سده یازدهم، و بخشی در ذی‌قعدة ۱۲۹۵، به خط نستعلیق محمد حسین طبیب ابن حاج میرزا موسی طبیب ساوجی واقف نسخه، قطع وزیری.

۱۰۰. رساله در تشریح بدن، به فارسی، از دکتر اسدالله خان ابن حاج میرزا حسین حکیم باشی توپخانه دولتی و نواده حاج میرزا موسی طبیب همایونی، نسخه نفیس، کتابت نیمه نخست سده چهاردهم، خط نستعلیق، عناوین درشت مشکی، قطع رقعی.
۱۰۱. التزهة المهجة فی تشحیذ الاذهان وتعديل الامزجة، در طب، به عربی، از شیخ داوود بصیر طبیب، خط نسخ، عناوین سنگرف، برگ پایانی افتاده، کتابت سده یازدهم، چند تملک در پشت برگ آغاز آمده است. قطع رقعی.
۱۰۲. مجموعه: ۱. الدرالاعلی، به عربی، در شرح کتاب الدورالاعلی ابن العربی، از محمد بن محمد النافلاتی الخلوئی، مفتی قدس شریف؛ ۲. الدر الثمین فی شرح صلوات سیدی الشیخ الاکبر محی الدین ابن العربی، از شیخ محمد عمر البغدادی، کتابت در عصر مؤلف. هر دو رساله به خط نسخ یک کاتب، عناوین سنگرف، کتابت اواخر سده دوازدهم، نسخه را حاج میرزا موسی طبیب ساوجی در سال ۱۲۷۹ق وقف نموده است، قطع جیبی.
۱۰۳. خرقة سنجیه، در طب، به فارسی، از مرتضی قلی بن حسن شاملو، کتابت محرم و صفر ۱۲۲۴، خط نستعلیق، عناوین سنگرف، قطع جیبی.
۱۰۴. دواسازی، به فارسی، مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق، کتابت ۱۲۹۶ق، به خط علی گیلانی، عناوین مشکی درشت، برخی صفحات مجدول، قطع رقعی.
۱۰۵. تحفة جهانبانی، به فارسی، از ابو محمد بن عبدالنبی خراسانی، که آن را برای محمد علی میرزا نوشته است. خط نسخ، عناوین نانوشته، کتابت دوشنبه صفر ۱۲۳۴، قطع رقعی.
۱۰۶. حاشیة شرح مقاصد، به عربی، از تفتازانی، نسخه کهن و نفیس، کتابت سده نهم، خط نستعلیق، عناوین سنگرف، قطع رقعی کوچک.
۱۰۷. کشف المدارک فی شرح کتاب المدارک، جلد اول، به عربی، از ملارفع جیلانی اصفهانی، کتابت سده سیزدهم، قطع رقعی.
۱۰۸. تسهیل الدواء، به فارسی، از عبدالمطلب بن غیاث الدین محمد، کتابت دهه اول ذی حجه ۱۲۸۹، خط نسخ، عناوین سنگرف، قطع رقعی.

۱۰۹. طب فارسی، از محمد اکبر بن میر محمد مقیم، خط نستعلیق در سده سیزدهم، که در هند کتابت شده است. قطع رقعی.
۱۱۰. مفاتیح الجنان و مصابیح الجنان فی شرح کتاب شرعة الاسلام، به عربی، در فقه حنفی، از سید یعقوب بن سید علی حنفی، نسخه نفیس، کتابت سده دهم، شامل ۴۸ فصل، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، این نسخه در حدود سمرقند و بخارا کتابت شده است. قطع وزیری.
۱۱۱. الدر المثور من المأثور و غیر المأثور، به عربی، در متفرقات، از شیخ علی بن محمد بن حسن بن زین الدین العاملی، خط نسخ، کتابت نیمه نخست سده دوازدهم، نسخه مصحح. این کتاب براساس چند نسخه نفیس موجود در این کتابخانه، چند سال قبل به همت واحد انتشارات کتابخانه در دو جلد چاپ و منتشر گردید.
۱۱۲. مفاتیح الشرائع، به عربی، در فقه، از فیض کاشانی، نسخه بسیار نفیس و ارزشمند و گرانها، تمامی نسخه به خط مبارک مولی محمد علم الهدی، فرزند فیض کاشانی، که از دانشمندان برجسته عصر خود بوده است و آثار و تألیفات بسیاری دارد و بیشترین آن در این کتابخانه موجود است. این نسخه راوی در سال ۱۰۹۷ق از روی نسخه اصل، به دست والدش، که در ربیع الاول ۱۰۸۸ نوشته شده، استنساخ نموده، و آن گاه به هنگام قرائت آن را مقابله و تصحیح کرده است. خط نسخ خوش، عناوین شنگرف، صفحات مجدول با آب طلا.
۱۱۳. مجموعه دو کتاب از علمای متقدم شیعه: ۱. المعیار و الموازنة، به عربی، مؤلف ناشناخته، این رساله غیر از المعیار و الموازنة حافظ اسکافی است که در فضایل امیرالمؤمنین علیه السلام نوشته شده است. تا کنون نامی از این کتاب در جایی ندیده ایم. کتابت هشتم شعبان ۱۰۷۳، خط نسخ خوش، عناوین شنگرف؛ ۲. مناقب امیرالمؤمنین، به عربی، از محمد بن علی بن الحسین الشریف العلوی، از معاصران شیخ طوسی، نسخه نفیس و نایاب، به خط همان کاتب، وقف نامه کتاب به تاریخ رجب ۱۲۵۱ در پشت برگ آغاز آمده است. قطع رقعی.
۱۱۴. کتاب من لایحضره الفقیه، به عربی، در حدیث، از شیخ صدوق، نسخه نفیس، کتابت اوایل سده یازدهم، خط نسخ خوش، عناوین شنگرف، در پایان کتاب رونویس

رساله‌ای از شهید ثانی در طرق روایتی کتاب به سال ۹۸۲ ق آمده است که کاتبی آن را رونویس نموده است. قطع رحلی.

۱۱۵. الاعتقادات، از شیخ صدوق، به عربی، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت عصر شنبه ۲۳ جمادی الاول ۹۵۵، در پایان چند برگ به عربی از امام الحرمین جوینی در اصول فقه به خط کاتب نسخه آمده است. قطع رقعی.

۱۱۶. رساله فوریه، به عربی، از میرزا محمد تقی نوری طبرسی، پدر حاج میرزا حسن نوری مؤلف مستدرک الوسائل، نسخه نفیس، کتابت نیمه دوم سده سیزدهم، قطع جیبی.

۱۱۷. وسیلة العباد فی يوم المعاد، در بیان مسائل شرعی، به فارسی، از احمد بن عبدالله خوانساری، در یک مقدمه و چند مقصد، نسخه نفیس، خط نستعلیق، کتابت سال ۱۲۷۲ ق، قطع جیبی.

۱۱۸. فقه عربی، مؤلف ناشناخته، بدون آغاز و انجام، دارای علامات مقابله و تصحیح، کتابت سده دهم، خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع رقعی.

۱۱۹. امّ العلوم، در ترجمه و شرح فارسی الفیه ابن مالک، از عبدالغنی، برگ آغاز و انجام افتاده، کتابت سده دوازدهم، خط نستعلیق، قطع رحلی.

۱۲۰. منهج الصادقین، از ملا فتح‌الله کاشانی، در تفسیر، به فارسی، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت جمعه دهم ربیع الاول ۹۸۷، به خط نستعلیق خوش فخرالدین عبدالوهاب، عناوین شنگرف، قطع سلطانی بزرگ.

۱۲۱. صحیفه سجاده، نسخه نفیس و خواننده بر محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی به سال ۱۰۸۶ ق توسط میرزا عبدالله کاتب و یا مالک نسخه. وی چند سطر به خط مبارک خود در پایان نسخه برای مالک آن نوشته است. خط نسخ معرب، عناوین شنگرف، قطع جیبی.

۱۲۲. مصادر الانوار فی تحقیق الاجتهاد والایثار، به عربی، از میرزا ابوالاحمد محمد بن عبدالنبی بن عبدالصانع نیشابوری خراسانی، نسخه نفیس، کتابت سده دوازدهم، خط نسخ، عناوین شنگرف، شامل پنج مصدر و ۴۷۰ حدیث، قطع رقعی.

۱۲۳. تعلیقه بر الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية، به عربی، از آقا محمد علی نجفی، خط نسخ خوش، عناوین قرمز، کتابت سال ۱۲۶۰ق، به خط محمد ابراهیم بن میرزا عبدالمجید، قطع رحلی.
۱۲۴. المنهاج السوية في شرح الروضة البهية، به عربی، از شیخ بهاء‌الدین معروف به فاضل هندی اصفهانی، مؤلف کشف اللثام در فقه، خط نسخ، عناوین قرمز، کتابت سال ۱۲۳۸ق به خط محمدهادی بن محمد تقی قمشه‌ای، قطع رحلی.
۱۲۵. رساله در ریاضی، به فارسی، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس و قدیمی، کتابت سده نهم، چند برگ از نیمه نسخه افتاده است. قطع جیبی.
۱۲۶. مجموعه پنج رساله: ۱. رساله طرفه، به فارسی، در آداب دعا، در ۲۸ باب؛ ۲. ترجمه حدیث شریف قدسی، به فارسی، مترجم آن را برای حاج‌الله ویردی نگاشته است؛ ۳. منتخبات منشآت فارسی، از یغما؛ ۴. منشآت فارسی، از میرزا مهدی خان؛ ۵. تحفة الوزراء، در گفتار حکما. کتابت مجموعه در سده سیزدهم، قطع جیبی.
۱۲۷. حدائق الانوار فی حقائق الاسرار، به فارسی، از محمد بن فخرالدین عمر رازی، که آن را در عصر سلطان تکش خوارزمشاه به سال ۵۷۴ق نگاشته است. کتابت پنجشنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۰۲۰، نسخه نفیس و نایاب، قطع جیبی.
۱۲۸. تحفة الطوسية، در متفرقات، به فارسی، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس. در بخشی از نسخه رساله‌ای مسوده از محمدباقر شریف واعظ اصفهانی آمده است. خط نسخ خوش، عناوین قرمز، قطع رقعی بیاضی.
۱۲۹. مجموعه چهار رساله فارسی: ۱. شرح و ترجمه الفاظ و عبارات کتاب اعتقادات صدوق، از ابوالفتح الحسینی، که آن را برای شاهزاده مهین بانو در ۳۴ باب شرح نموده است؛ ۲. مقام العارفين، در امور خمسه از احکام نیات و تصحیح کلمات و تعیین رکعات و تشخیص صلوات، از اسماعیل بن هاشم الحسینی البسطامی، از شاگردان آخوند ملامحمد جعفر استرآبادی؛ ۳. رساله در بیان صفات ثبوتیه و سلبيه، مؤلف ناشناخته، کتابت سال ۱۲۲۴ق؛ ۴. انیس الموحدين، در معرفت صفات الهیه و سلبيه، از ملا محمد مهدی بن ابی ذرناق. کتابت سال ۱۲۴۶ق به خط احمد بن ملاعلی اکبر، خط نسخ، عناوین شنگرف، نسخه نفیس، قطع رقعی.

۱۳۰. ریاض العارفين و منهاج السالكين، به فارسی، شامل هشت روضه، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس و نایاب، کتابت اوایل سده سیزدهم، قطع رقعی.
۱۳۱. مجموعه دو رساله عربی: ۱. معرفة الربوبية، در حکمت، مؤلف ناشناخته؛ ۲. رساله اثنی عشریه، در میراث، از عبدالنبي الحسينی العسکری، خط نستعلیق، کتابت سده سیزدهم، قطع رقعی.
۱۳۲. مجموعه اشعار عربی و فارسی، از شعرای مختلف، شامل دو قصیده از محمد تقی دزفولی ابن علی اکبر، کتابت نسخه در سالهای ۱۲۷۳ و ۱۲۷۴ق، خط نسخ خوش، قطع رقعی.
۱۳۳. الناصرية، در اصول عقاید یقینیة ایمانیة و تحقیق معارف ربانیة، به فارسی، از آخوند ملا اسماعیل قلیچی حکمی سبزواری ابن حاج حسن خان، که در عصر ناصرالدین شاه این کتاب را نگاشته است. کتابت نسخه به خط فرزند مؤلف، ملا عبدالمجید است، که در دارالخلافة تهران در شب شانزدهم شوال ۱۳۰۰ آن را کتابت نموده است. این نسخه و نسخه بعدی در کتابخانه برهان المحققین سبزواری بوده است. خط نستعلیق، عناوین قرمز، قطع رقعی.
۱۳۴. نسخه دیگر از کتاب الناصرية، در اصول عقاید یقینیة ایمانیة، از همان مؤلف، کتابت ذی قعدة ۱۲۹۴، به خط سید مرتضی اردبیلی، عناوین قرمز، قطع رقعی.
۱۳۵. مصابیح الهدی و مفاتیح المنی، به عربی، مؤلف ناشناخته، شامل سه باب و یک مقدمه، برگ آغاز و انجام افتاده، دستخط آیت الله سید عبدالله برهان المحققین سبزواری در برگ آغاز نسخه در معرفی کتاب به سال ۱۳۴۹ق آمده است. نسخه نفیس، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، قطع رقعی.
۱۳۶. مختلف الشیعة فی احکام الشریعة، به عربی، در فقه شیعه، از علامه حلی، نسخه بسیار نفیس و هنری، دارای چهار سر لوح رنگین نفیس مذهب از عصر صفوی، کتابت نیمه نخست سده یازدهم، صفحات مجدول با آب طلا، عناوین شنگرف، خط نسخ زیبا، نسخه اندکی رطوبت دیده است. قطع رحلی.
۱۳۷. الفروع من الکافی، جلد دوم، به عربی، از کلینی، نسخه بسیار نفیس و ارزشمند. این نسخه را عالم بزرگ شیخ حسین بن حسن مشغری عاملی، از علمای نیمه نخست

سده یازدهم، در خدمت استاد خودش، میرزا محمد استرآبادی، صاحب رجال، استنساخ نموده و در پایان دو بار نسخه را در خدمت استاد خوانده و تصحیح نموده است. علامت مقابله و تصحیح در چند جا آمده است. تصحیح نسخه و کتابت در سال ۱۰۲۷ق، قطع رحلی.

۱۳۸. سلیم بن قیس الهلالی، به عربی، نسخه نفیس و قدیمی، به خط نسخ، با زیرنویس فارسی با شنگرف، کتابت دوشنبه دوم رجب ۹۱۸، به خط شمس الدین علی بن شمس الدین الطریفی. این نسخه یکی از کهنترین نسخه‌های موجود کتاب است. قطع وزیری.

۱۳۹. نورالثقلین، به عربی، از سوره مریم تا پایان قرآن کریم، از شیخ عبدعلی بن جمعة العروسی الحویزی الشیرازی، از علمای بزرگ شیعه در عصر صفوی و از معاصران شیخ حرّ عاملی، نسخه مصحح و خوش خط به خط نسخ. این کتاب را مؤلف در شانزدهم ذی حجه ۱۰۷۲ به پایان برده، و کاتب نسخه، که نامش علم الهدی ابن صفی سروستانی شیرازی است، در سال ۱۰۹۰ق به خط نسخ آن را کتابت نموده است. متأسفانه فردی ناآگاه تاریخ ۱۰۹۰ را به ۱۰۷۰ق تغییر داده است؛ یعنی دو سال قبل از تألیف کتاب. قطع رحلی.

۱۴۰. شوارح الهدایة فی شرح الکفایة السبزواریة، به عربی، از حاج شیخ محمد ابراهیم بن محمد حسن کلباسی اصفهانی (متوفی ۱۲۶۲ق). این نسخه هنری از روی نسخه اصل، که دارای سه تقریظ از علمای بزرگ نجف اشرف - همچون شیخ جعفر کاشف الغطاء نجفی و شیخ احمد بن زین الدین و شیخ محمد تقی احمدی بیاتی بوده - کتابت شده است. خط نسخ ممتاز، کتابت در عصر مؤلف به سال ۱۲۴۸ق، یک سرلوح رنگین و زیبا در صفحه آغاز ترسیم شده، صفحات مجدول و دارای کمند، قطع رحلی.

۱۴۱. مجمع الیابان، به عربی، از شیخ طبرسی، نسخه نفیس و هنری شامل سوره‌های بقره، آل عمران و نساء. یک سرلوح بسیار زیبای رنگین در صفحه نخست ترسیم شده، و میان سطور دو صفحه آغاز با آب طلا دندان موشی گردیده، و حاشیه آن با طرح‌های اسلیمی زرین شده است. کتابت سده سیزدهم، قطع رحلی.

۱۴۲. تهذیب الاحکام، جلد دوم، به عربی، از شیخ طوسی، نسخه نفیس و تصحیح شده در پانزدهم جمادی الاول ۱۰۵۸، کتابت چهارشنبه پنجم ربیع الاول ۱۰۵۸، به خط نسخ زیبای عبدالرشید بن عبدالواحد، قطع رحلی.
۱۴۳. الخلاف، به عربی، در فقه شیعه، از شیخ طوسی، نسخه بسیار نفیس، به خط نسخ عالم مشهور سده سیزدهم، شیخ محسن شراره عاملی ابن شیخ محمد حسین بن شیخ علی در سه شنبه ۲۷ رجب ۱۲۳۳، قطع رحلی.
۱۴۴. موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد، به عربی، در اصول فقه، از مولی محمد جعفر استرآبادی تهرانی، نسخه نفیس، خط نستعلیق، عناوین مشکئی، کتابت سال ۱۲۴۳ق، به خط محمد کاظم بن وردی، قطع رقعی.
۱۴۵. شرح صغیر بر مختصر النافع، به عربی، از سید علی طباطبائی، خط نستعلیق حضرت قلی بن نعیم بن شرف زنجانی در کربلای معلی، شعبان سال ۱۲۰۸، این کتاب براساس چند نسخه خطی موجود در این کتابخانه برای نخستین بار به کوشش واحد انتشارات کتابخانه در سه جلد چاپ و منتشر گردیده است. قطع رقعی.
۱۴۶. تعلیقه بر منهج المقال استرآبادی، به عربی، در رجال، از آقا محمد باقر بن محمد اکمل بهبهانی، کتابت سه شنبه غره ربیع الاول ۱۲۵۶، قطع رقعی.
۱۴۷. مجموعه هفت رساله عربی در یک جلد: ۱. الاقتصاد، از شهید، کتابت عصر جمعه دوم ربیع الآخر ۱۲۵۲ در اصفهان، به خط نسخ ابوالقاسم بن کاظم العلوی؛ ۲. العقد فی الوسوسة و الطهارة الظاهرية و القلیة، از شیخ حسین بن عبدالصمد حارثی عاملی، پدر شیخ بهاء الدین عاملی، به خط همان کاتب، در همان سال؛ ۳. رساله فی تحقیق عدم طهر الحصر و البواری بالشمس و وجوب صرف انفال الامام حال الغیبة، از شیخ حسین عاملی، کتابت دوشنبه نهم جمادی الاول ۱۲۵۲؛ ۴. رساله فی مسئله التقیة، مؤلف ناشناخته، کتابت همان سال؛ ۵. المسائل، از احمد بن فهد الحلّی، خط همان کاتب؛ ۶. رساله بحث در تحقیق مذهب شیعه، از شیخ حسین بن عبدالصمد عاملی؛ و مجموعه بحثهایی است که مؤلف در سال ۹۵۱ق ایراد نموده است. کتابت دوم رجب ۱۲۵۲، از روی نسخه اصل به خط مؤلف؛ ۷. رساله فی تحقیق تقدیم الشیاع علی الید، از شیخ حسین عاملی، به خط همان کاتب، در روز جمعه نوزدهم رجب ۱۲۵۱، در اصفهان، نسخه بسیار نفیس، قطع رقعی.

۱۴۸. تحفة الحسينية، در صلوات، به فارسی، مؤلف ناشناخته. این کتاب را مؤلف به دستور علامه سید محمد باقر، معروف به آقاباقر بهبهانی، در نیمه دوم سده دوازدهم در کربلا نگاشته است. نسخه نفیس، کتابت شب دوشنبه پنجم ذی حجه ۱۱۸۹، به خط نسخ معصوم بن حاج ملا محمد خراسانی قاینی سرحابی که در عصر مؤلف کتابت شده است. عناوین شنگرف، قطع جیبی.

۱۴۹. تحفة الحساب، در ترجمه خلاصة الحساب شیخ بهاء الدین عاملی، به فارسی، از محمد حسین بن ابوجعفر الحسینی الرضوی، شامل مقدمه و پنج مقصد و خاتمه که در رجب سال ۱۱۹۴ این کتاب را در ایالت احمدآباد گجرات هند نگاشته است. قطع رقعی.

۱۵۰. مجموعه دو رساله: ۱. علم المیزان، به عربی، مؤلف ناشناخته، تألیف شنبه هفتم جمادی الآخر ۱۲۷۷، کتابت در عصر مؤلف؛ ۲. رساله در بیان صفات حضرت ختمی مرتبت صلوات الله علیه، به فارسی، از همان مؤلف. رساله اول شامل دوازده اشراق، کتابت نیز در عصر مؤلف در دهم رمضان ۱۲۸۷. این رساله نیز در بیستم صفر ۱۲۸۶، تألیف شده است. خط نسخ، عناوین شنگرف، نسخه در تملک فرزند مؤلف بوده است. قطع رقعی.

۱۵۱. مجموعه چهار رساله عربی، در یک جلد: ۱. مسکن الفؤاد عند فقه الاحبة والاولاد، از شیخ زین الدین العاملی، کتابت دوازدهم جمادی الآخر ۱۲۴۶، به خط سید ابوالقاسم بن کاظم موسوی زنجانی حسینی علوی فاطمی، خط نسخ خوش؛ ۲. نهج المسترشدين فی اصول الدین، از علامه حلّی، کتابت صفر ۱۲۴۷، به خط همان کاتب؛ ۳. منهاج الکرامه فی معرفة الامامة، از علامه حلّی، کتابت یکشنبه چهاردهم ذی قعدة ۱۲۴۶، به خط نسخ همان کاتب؛ ۴. مشرق الشمسین، از شیخ بهاء الدین عاملی، به خط نسخ همان کاتب، در سال ۱۲۴۷ق، عناوین شنگرف، نسخه مصحح، قطع رقعی.

۱۵۲. بحار الانوار، جلد اول، از علامه مجلسی، به عربی، نسخه نفیس، که در سال ۱۱۰۰ق در عصر مؤلف کتابت شده و دستخط مولی عبدالله افندی اصفهانی، صاحب ریاض العلماء، در پشت برگ آغاز نسخه آمده است. خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع وزیری.

۱۵۳. منتهی المقال فی احوال الرجال، معروف به: رجال ابوعلی، به عربی، از محمد بن اسماعیل المدعوّ به ابی علی، نسخه مصحّح، خط نسخ، دارای حواشی بسیار، سید ابوالقاسم بن کاظم موسوی در سال ۱۲۴۸ ق دستور داده این نسخه را کتابت نموده‌اند. عناوین شنگرف، قطع وزیری.

۱۵۴. کنزالتراکیب، در طب، به فارسی، مؤلف ناشناخته، نسخه نفیس، مجدول، خط نستعلیق، کتابت نیمه دوم سده سیزدهم، شامل یکهزار صفحه، برگ پایانی افتاده، قطع وزیری بزرگ.

۱۵۵. شرح الفیه بن مالک، به فارسی، از محمد مقیم قزوینی، خط نستعلیق، برگ پایانی افتاده، قطع وزیری.

۱۵۶. شرح تجرید الاعتقاد، به عربی، شارح ناشناخته، نسخه نفیس، تمامی نسخه به خط عبدالله بن عبدالله رضوی از علمای عصر صفوی و معاصر مجلسی دوم. ظاهراً وی در کاشان می زیسته است. کتابت سال ۱۰۸۸ ق و مقابله آن را در ۲۹ رمضان ۱۱۰۸ به پایان برده است. خط نسخ، عناوین شنگرف، در پایان نسخه یک رساله مختصر به عربی از ملا جلال دوانی آمده است. قطع وزیری.

۱۵۷. رساله در اصول، به عربی، از سید ابوعبدالله بن ابوالقاسم موسوی زنجانی جدّ اخوان موسوی زنجانی، مؤلف از تقریرات استاد خود، شیخ مرتضی انصاری، استفاده نموده است. نسخه اصل به خط مبارک مؤلف در روز دوشنبه دوازدهم شوال ۱۲۹۱، قطع رقعی.

۱۵۸. مجموعه دو رساله عربی: ۱. روایع الکلم و بدایع الحکم، از میرزا حسن قمی ابن ملاً عبدالرزاق لاهیجی، نسخه نفیس، خط نستعلیق، کتابت پنجشنبه هفتم جمادی الآخر ۱۱۰۲، به خط محمد صادق بن حاج مراد تنکابنی، که آن را از روی نسخه‌ای که به خط خواهرزاده مؤلف بوده کتابت کرده است؛ ۲. حاشیه منطق، مؤلف ناشناخته، خط نسخ، کتابت سده دوازدهم، عناوین شنگرف، قطع وزیری.

۱۵۹. شرح تذکره هیئت، به عربی، از شمس الدین محمد بن احمد خضر، نسخه بسیار نفیس هنری، دارای سرلوح رنگین زیبا، صفحات مجدول زرین و دارای کمند،

اشکال هندسی بسیار دقیق با شنگرف ترسیم شده، کتابت سده دوازدهم، خط نسخ خوش، قطع رقعی.

۱۶۰. مجموعه دو رساله: ۱. الفیه الفنون، به عربی، از محمد صادق بن حسن، که منظوم است. کتابت عصر پنجشنبه نوزدهم رجب ۱۳۴۱، به خط نستعلیق حسین العلوی الموسوی الغروی الهاشمی الفاطمی؛ ۲. رساله در توصیه‌های پدری به سه فرزندش، مؤلف ناشناخته، که فرزندانش عبارت‌اند از: ۱. ابوالمکارم عزالدین محمد؛ ۲. ابو عبدالله شمس‌الدین محمد؛ ۳. ابوطالب فخرالدین محمد. کتابت ظهر جمعه، روز مبعث پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله، سال ۱۳۴۱ق، به خط همان کاتب رساله اول. قطع جیبی.

۱۶۱. مجموعه ۲۵ رساله عربی و فارسی در یک جلد: ۱. ملتقطات، به عربی، از افلاطون؛ ۲. در احوال نفس و غیر آن، به عربی، از ابوعلی مسکویه؛ ۳. قواعد العقائد، به عربی، از خواجه نصیرالدین طوسی؛ ۴. در حقیقت صوت، از ابن سینا؛ ۵. در اثبات نبوت، از ابن سینا؛ ۶. در اثبات واجب، از ابن سینا؛ ۷. در حفظ الصحّة، از ابن سینا؛ ۸. در حقیقت موت، از ابن سینا؛ ۹. در مبدأ و معاد، از اثیرالدین ابهری؛ ۱۰. در بیان حقیقت، از ابن سینا؛ ۱۱. جمع بین الرأیین، از فارابی؛ ۱۲. رساله معراج، از ابن سینا؛ ۱۳. التحصین و صفات العارفين، از ابن فهد حلّی؛ ۱۴. رساله حدود، از ابن سینا؛ ۱۵. رساله فی الصناعة، از ابن سینا؛ ۱۶. رساله فی الاخلاق، از ابن سینا؛ ۱۷. رساله فی تزکیة النفس، از ابن سینا؛ ۱۸. رساله التوحید، از خواجه نصیرالدین طوسی؛ ۱۹. رساله فی الجبر والاختیار، از خواجه نصیر؛ ۲۰. رساله فی تحقیق العلة و المعلول، از خواجه نصیر؛ ۲۱. رساله فی سبب اجابة الدعاء، از ابن سینا؛ ۲۲. رساله در تنزیه واجب الوجود، از ابن سینا؛ ۲۳. رساله در تحقیق بعض مسائل حساب، از خواجه نصیر؛ ۲۴. رساله الفصوص، از فارابی؛ ۲۵. اسرار الصلوة، از ابن سینا. مجموعه بسیار نفیس، خط نستعلیق، کتابت رجب ۱۰۸۲، در بندر سورت، که به اشاره آخوندی و استادی مولانا ابوالحسن کتابت شده است. قطع وزیری.

۱۶۲. مجموعه دو رساله عربی: ۱. رساله غرر الحکم و درر الکلم، مؤلف ناشناخته، این رساله غیر از غرر الحکم آمدی است. کتابت سیزدهم شعبان ۱۲۷۴، به خط نسخ؛ ۲. غرر الحکم و درر الکلم، از آمدی. برگ پایانی افتاده. قطع رقعی.

۱۶۳. مجموعه پنج رساله به عربی: ۱. تنبیه الراقدين، مؤلف ناشناخته؛ ۲. منتخب کتاب نخبه فیض کاشانی، از همو؛ ۳. منهاج النجاة، از همو؛ ۴. رساله در تقویم، از همو؛ ۵. طریق النجاة، از علامه مجلسی. کتابت سده سیزدهم، قطع جیبی.
۱۶۴. مجموعه دو رساله، به فارسی: ۱. خلاصه کتاب تحفة الزائر علامه مجلسی، از محمد صادق بن محمد رضا حسینی استرآبادی، نسخه اصل به خط مؤلف؛ ۲. ترجمه فارسی مفتاح الفلاح شیخ بهاءالدین عاملی، مترجم ناشناخته، به خط مؤلف، کتابت رساله اول در مشهد مقدس به سال ۱۲۲۸ ق، خط نسخ و نستعلیق، عناوین سنگرف، قطع رقعی.
۱۶۵. باب العرفان، به عربی، مؤلف ناشناخته، کتابت سده دوازدهم، نسخه نفیس خط نستعلیق، عناوین سنگرف، قطع جیبی.
۱۶۶. تاریخ ایران باستان از زمان قدیم تا انقراض دولت ساسانی، به فارسی، مؤلف ناشناخته، مؤلف از شاگردان مدرسه درالعلمین عالی تهران بوده و این کتاب را در بیستم آبان ۱۳۰۹ آغاز نموده است. نسخه اصل به خط مؤلف، خط شکسته نستعلیق، عناوین نستعلیق مشکی درشت، قطع رقعی.
۱۶۷. شرح شرائع الاسلام محقق حلّی، به عربی، از یکی از علمای نجف اشرف در عصر صاحب جواهر، و احتمالاً از شاگردان ایشان بوده است. مؤلف در این شرح از فاضل برغانی قزوینی صاحب منهج الاجتهاد زیاد نقل کرده است. نسخه اصل به خط مؤلف در سده سیزدهم، قطع رقعی.
۱۶۸. کعب و وقائعهم و بعض من حروبهم، به عربی، مؤلف ناشناخته، به خط سید احمد تبریزی در سال ۱۳۴۳ ق در تهران، که از روی نسخه ای دیگر کتابت کرده است. مؤلف از رجال آل کعب در سالهای ۱۳۲۷ تا ۱۲۴۴ ق بوده است. قطع رقعی.
۱۶۹. هدیه الاجلة فی ادعیه رویة الالهة، به فارسی، از ملا عبدالمطلب حسن بن محمد الاصفهانی، که آن را برای شاه سلطان حسین صفوی تألیف نموده است. خط نسخ، عناوین سنگرف، صفحات مجدول، برگ پایانی افتاده، قطع وزیری.
۱۷۰. مجموعه شش رساله فارسی: ۱. رساله در طب، از عبدالصمد بن حاج علی شروانی، که در آن از آثار مولانا محمود بن الیاس وزاد المسافرین و فریادین حکیم شفائی

سود جسته است. خط نستعلیق، عناوین شنگرف، کتابت سده سیزدهم، شامل دو مقاله: اولی هفده باب و دومی ۵۹ باب؛ ۲. عقائد النساء، در بیان احوال و افعال و اقوال زنان و واجبات و مندوبات و محرمات و مکروهات آنان، مؤلف ناشناخته، شامل مقدمه و پانزده باب و خاتمه، به خط همان کاتب رساله اول، عناوین شنگرف، کتابت ربیع الاول ۱۲۳۳؛ ۳. منتخب زادالمسافرین، از مؤلف رساله اول و به خط همان کاتب، کتابت سده سیزدهم؛ ۴. رساله در تنظیم ادویة مشترکة قرابادین شفائی، مؤلف ناشناخته، به خط نستعلیق همان کاتب، عناوین شنگرف؛ ۵. نبذة من السوانح و جملة من المواسخ، اکثرها فی طریق حج بیت الله الحرام و زیارة سید الانام، از شیخ بهاءالدین عاملی، شامل چند غزل فارسی؛ ۶. بهار دانش، مؤلف ناشناخته، به خط همان کاتب، در ۲۲ رمضان ۱۲۲۷. قطع رقعی.

۱۷۱. کفایة المؤمنین فی معجزات الائمة المعصومین علیهم السلام، به فارسی، از محمد شریف خادم، نسخه نفیس، خط نسخ، عناوین شنگرف، کتابت سه شنبه ۲۷ رجب ۱۲۶۸، قطع رقعی.

۱۷۲. رساله در اثبات امامت امیرالمؤمنین علیه السلام و معجزات و حالات آن حضرت، به فارسی، مؤلف ناشناخته. ظاهراً وی در عصر قاجاری می زیسته است. کتابت در عصر مؤلف در سده سیزدهم. نام کتاب در فهرس موجود نیامده است. خط نسخ و نستعلیق، عناوین شنگرف، قطع رحلی.

۱۷۳. تقریرات فقه، به عربی، از سید اسماعیل موسوی خلخالی هاشمی، که آن را با خط خود در جمادی الآخر ۱۳۲۳ در نجف اشرف به پایان برده است. خط نستعلیق، عناوین مشککی، قطع رقعی.

۱۷۴. مجموعه نُه رساله کوچک عربی: ۱. دیوان امیرالمؤمنین علیه السلام؛ ۲. القصيدة المجلدة الجلجونية؛ ۳. دیوان الامام السجاد علیه السلام؛ ۴. رساله الشيخ فی تفسیر سورة التوحید و النور؛ ۵. منتخب تورات، کتابت رمضان ۱۲۵۴ در تبریز؛ ۶. بعض خطب علی علیه السلام؛ ۷. جملة من الاحادیث الغریبة لحدیث البساط؛ ۸. حدیث النورانية؛ ۹. قصائد الشيخ فی المریة. بخشی از این مجموعه به خط علی العلیاری در سال ۱۲۵۵ق نوشته شده است. قطع رقعی.

۱۷۵. فلاة العوام، در تقلید احکام شرعی، به فارسی، از میرزا سید محمد رضوی بن

معصوم، در چند باب شامل طهارت و صلوات، که برای زایران حضرت ثامن الائمه علیه السلام نگاشته است. خط نستعلیق، کتابت چهارشنبه ۲۸ ذی حجه ۱۲۴۴ در دارالسلطنة هرات، به خط سیدهاشم واعظ، که برای فرزند ارشد خود، سید حسن، نوشته است. از آغاز نسخه تا کتاب صلوات از روی نسخه اصل کتابت شده است. قطع رقعی.

۱۷۶. مجموعه دو رساله: ۱. مصباح الهدی، در بیان واجبات عملیه و عقاید دینی، به عربی، از میرزا محمد جعفر استرآبادی، کتابت سال ۱۲۳۰ق، خط نسخ، عناوین شنگرف؛ ۲. منهاج الايمان، در اصول دین، به فارسی، از همان مؤلف و همان کاتب، کتابت سال ۱۲۳۰ق، قطع رقعی.

۱۷۷. کتاب فقه، به فارسی، از ملا محمد تبریزی ممقانی، خط نستعلیق محمد جعفر بن بابا ابن محمد باقر بن میرزا علی در روز شنبه ۲۸ رمضان ۱۲۴۹، عناوین شنگرف، قطع رقعی.

۱۷۸. بشری الوصول إلى علم الاصول، به عربی، در اصول فقه، از میرزا محمد حسن مامقانی نجفی، کتابت سده سیزدهم. یک نسخه دیگر قبلاً معرفی گردید. قطع رقعی.

۱۷۹. مجموعه دوازده رساله نفیس فارسی و عربی، در یک جلد: ۱. رساله اوزانیه، به فارسی، از محمد مؤمن بن علی الحسینی، که مؤلف آن را در عصر سلطان محمد قلی قطب شاه نوشته است. خط نسخ؛ ۲. قانونچه، در طب، به عربی، از محمود بن محمد چغمینی خوارزمی، خط نسخ همان کاتب، عناوین شنگرف، کتابت پنجشنبه هفدهم ربیع الاول ۱۱۲۰، کاتب این دو رساله محمدهاشم هروی خراسانی است؛ ۳. دستور الاطباء، به فارسی، از محمد قاسم استرآبادی، ملقب به هندوشاه، مشهور به فرشته، شامل مقدمه و سه مقاله و خاتمه. خط نسخ همان کاتب، عناوین شنگرف؛ ۴. متفرقات در چند برگ، از قاضی نورالله مرعشی شوشتری شهید، به خط همان کاتب؛ ۵. خلاصه الحساب، به عربی، از شیخ بهاءالدین عاملی، به خط همان کاتب، در ظهر یکشنبه پنجم ذی حجه ۱۱۲۲، عناوین شنگرف؛ ۶. منظومه نور و صفا، به فارسی، مؤلف ناشناخته، منظومه‌ای است در مدح یکی از امیران، به خط نسخ همان کاتب؛ ۷. سلامة السفر من ملامة الخطر، به فارسی، از محمد بن حسن سلمی، در بیان آداب سفر و مسافر، منقول از کتب معتبر، از جمله امان الاخطار رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن

الطاووس الحسنی، معروف به ابن طاووس، شامل ده مقدمه و مقصد و خاتمه و مشتمل بر سه وجه. خط نسخ همان کاتب، در اوایل سده دوازدهم، عناوین نانوشته؛ ۸ رساله در خصوص مستبصر شدن مؤلف، به فارسی، از عبدالوهاب بن عبدالرحمان بن محمد حسین بن نظرعلی بن مرتضی قلی شیرازی، معروف به جدیدالاسلام، به خط همان کاتب، در سه شنبه دوم ربیع الاول ۱۱۲۳؛ ۹. عین الحیوة، در طب، به فارسی، از محمدهاشم طیب تهرانی، شامل مقدمه و دو مقاله که در عصر شاه اسماعیل صفوی آن را نگاشته است. خط نسخ همان کاتب، عناوین سنگرف، کتابت ظهر جمعه پنجم ذی‌قعدة ۱۱۲۵؛ ۱۰. رساله در خصوص زنان و مردان نازا که فاقد نطفه هستند و نمی‌توانند فرزند بیاورند، به فارسی، از مرتضی قلی بن حسن شاملو، به خط نسخ همان کاتب، به تاریخ دوشنبه رجب ۱۱۲۳، عناوین سنگرف؛ ۱۱. الموجز فی صناعة الطب، به عربی، از علاءالدین ابی الحزم القرشی المتطبب، به خط نسخ همان کاتب، در دوشنبه هفتم محرم ۱۱۲۴، عناوین سنگرف؛ ۱۲. رساله الفاظ ادویه، در طب، به فارسی، از نورالدین محمد عبدالله حکیم عین الملک شیرازی، عناوین سنگرف، خط نسخ همان کاتب، کتابت عصر یکشنبه ۲۸ رمضان ۱۱۲۴. مجموعه بسیار نفیسی است و اکثر رساله‌های آن تا کنون چاپ نشده است. قطع رقعی.

۱۸۰. شرح الدرّة البهیة موسوم به: فوائد القویة، به عربی، از میرزا محمد بن عبدالله همدانی. نسخه اصل به خط مؤلف در پانزدهم رمضان ۱۳۰۶، نسخه تصحیح شده، عناوین سنگرف، قطع وزیری کوچک.

۱۸۱. منظومه درة البهیة، در علم نحو، به عربی، از میرزا محمد بن عبدالله همدانی، نسخه اصل به خط مؤلف، کتابت سال ۱۳۰۵ق، به خط نسخ زیبا، نسخه مجدول، دارای سرلوح ساده زرین، در حاشیه تصحیح شده، قطع پالتویی.

۱۸۲. مجموعه رسائل متفرقه در اخلاق و جغرافیا و تراجم، به عربی و فارسی، به خط نسخ و نستعلیق تحریری شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی، نسخه مصحح، قطع وزیری کوچک.

۱۸۳. مجموعه رسائل مختلف، نسخه مسوده، به خط نسخ و نستعلیق تحریری شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی، در سده چهاردهم، قطع وزیری کوچک.

۱۸۴. ترجمه سیوطی، به فارسی، مؤلف ناشناخته، خط شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی، در سده چهاردهم، قطع وزیری.
۱۸۵. مجموعه در اصول وارث، و نخبه العقول در اصول دین، و رساله در رضاع و حساب، و رساله محمدیه، و رساله تجوید، به عربی و فارسی، از سید جعفر نجفی و محمد شفیع تبریزی و دیگران، به خط نسخ و نستعلیق شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی در ۲۹ شعبان ۱۳۱۱، عناوین سنگرف، نسخه مصحح، قطع وزیری کوچک.
۱۸۶. شرح منظومه حکمت سبزواری، به عربی، مؤلف ناشناخته، به خط شکسته نستعلیق شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی سلمانی، کتابت اوایل سده چهاردهم، عناوین مشکى، نسخه مصحح، قطع وزیری کوچک.
۱۸۷. شرح لثالی المنتظمة، به عربی، مؤلف ناشناخته، به خط شکسته نستعلیق شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی در دوازدهم ذی حجه ۱۳۰۶، قطع رقعی بزرگ.
۱۸۸. احکام حج، به فارسی، مؤلف ناشناخته، به خط شکسته نستعلیق شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی در سال ۱۳۱۰ق، ۲ عناوین مشکى، قطع رقعی بزرگ.
۱۸۹. مجموعه دو رساله عربی: ۱. تجرید العقائد خواجه نصیرالدین طوسی؛ ۲. رساله عربی، از شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی، کتابت در سال ۱۳۰۹ق، عناوین سنگرف، نسخه مصحح، قطع رقعی بزرگ.
۱۹۰. حاشیه مکاسب، به عربی، از شیخ مرتضی بن عبدالله تألهی همدانی در اوایل سده چهاردهم، قطع رقعی بزرگ.
۱۹۱. جلد دیگر حاشیه مکاسب، از تألهی همدانی، کتابت اوایل سده چهاردهم، قطع رقعی بزرگ.
۱۹۲. حاشیه رسائل شیخ انصاری، به عربی، از مبحث علم اجمالی، از تألهی همدانی، نسخه اصل به خط مؤلف در سال ۱۳۱۱ق، قطع رقعی بزرگ.
۱۹۳. رساله در اصول، به عربی، از شیخ مرتضی تألهی همدانی، نسخه اصل به خط مؤلف در سال ۱۳۱۱ق، عناوین مشکى، قطع وزیری کوچک.

۱۹۴. حاشیه‌ی اصول، به عربی، از شیخ مرتضی تالهی همدانی کتابت رجب ۱۳۱۹، قطع وزیری کوچک.
۱۹۵. مجموعه‌ی سی رساله در موضوعات گوناگون، به عربی و فارسی، به خط شکسته نستعلیق شیخ مرتضی تالهی همدانی در سال ۱۳۱۶ق، برخی رساله‌ها تصحیح گردیده، قطع رقعی بزرگ.
۱۹۶. رساله در فقه، به عربی، از شیخ مرتضی تالهی همدانی، کتابت در اوایل سده چهاردهم، عناوین مشکی، قطع وزیری کوچک.
۱۹۷. شرح صمدیه، به عربی، از شیخ محمد هادی بن مرتضی تالهی همدانی، نسخه‌ی اصل به خط مؤلف در سده چهاردهم، نسخه مصحح با حواشی، عناوین شنگرف و مشکی، قطع جیبی.
۱۹۸. حاشیه‌ی زبدة الاصول، به عربی، مؤلف ناشناخته، به خط نسخ و نستعلیق تحریری شیخ محمد هادی بن مرتضی تالهی همدانی در سده چهاردهم، عناوین مشکی، نسخه مصحح، قطع جیبی.
۱۹۹. تبهات الحینیه فی تریف المتفدین و الصوفیه، به فارسی و عربی، از شیخ محمد هادی بن مرتضی تالهی همدانی، ملقب به میرزا ابوالمعالی، نسخه‌ی اصل به خط مؤلف در سده چهاردهم، نسخه مصحح، قطع جیبی.
۲۰۰. مجموعه‌ی رسائل، در موضوعات مختلف، به فارسی و عربی، از محمد بن موسی همدانی و دیگران، نسخه به خط محمد هادی بن مرتضی تالهی همدانی در سال ۱۳۴۸ق، نسخه مصحح، قطع وزیری.
۲۰۱. مفتاح الباب إلی ربّ الارباب، به عربی، از علی بن کاظم حسینی کاظمی همدانی، به خط محمد حسین بن محمد هادی بن مرتضی تالهی همدانی در سال ۱۳۵۲ق، قطع وزیری.
۲۰۲. مجموعه‌ی حرمة النکاح و رساله فرائض الفقیه، به عربی، از ابوالحسن بن احمد آل میرزا خلیل، رساله دوم نسخه‌ی اصل است و به خط مؤلف در ۲۷ جمادی‌الآخر ۱۳۱۷، رساله اول به خط محمد هادی تالهی همدانی در سال ۱۳۴۳ق، نسخه مصحح، قطع وزیری کوچک.

۲۰۳. شرح السحاب فی شرح خلاصة الحساب، به عربی، از مولی محسن بن محمد طاهر قزوینی، به خط نستعلیق خوش محمد حسن بن عبدالله بن اسدالله، در اول جمادی الآخر ۱۲۰۷، عناوین سنگرف در متن و حاشیه، قطع وزیری کوچک.
۲۰۴. الاصول من الکافی، از کلینی، به عربی، نسخه نفیس، به خط نسخ عالی محمد حسین بن محمد هادی الکجانی الاردستانی در سال ۱۰۸۷ق، نسخه مصحح و مقابله شده، که در شش مورد دستخط علامه مجلسی صاحب بحار الانوار با عبارات «بلغ سماعاً ایدة الله تعالى» و «بلغ سماعاً اعانه الله تعالى» و «بلغ سماعاً اعزه الله تعالى» آمده است. در آغاز و انجام نسخه مهر بیضی «عبد محمد حسین» با تملک وی در سال ۱۲۶۲ق آمده است. قطع وزیری بزرگ.
۲۰۵. مصباح الحقیقة، به فارسی، از حسن بن یوسف تهرانی، کتابت در عصر مؤلف به سال ۱۳۳۲ق، پشت برگ آغاز تقریظی به خط مبارک آیت الله ملافتح الله غروی اصفهانی، معروف به شیخ الشریعة، در سال ۱۳۳۳ق آمده، همراه با مهر بیضی ایشان: «شریعة الحق فتح الله تابعها». عناوین سنگرف، نسخه نفیس، قطع رحلی.
۲۰۶. کشف الآیات، به ترکی، از حافظ محمد وارداری، خط نسخ، کتابت سال ۱۱۵۴ق، نسخه مصحح، قطع رقی پالتویی.
۲۰۷. زواهر النوادر، به فارسی، از ابوتراب بن احمد، خط نسخ، کتابت سده سیزدهم، عناوین سنگرف، دارای جداول علوم غریبه، قطع خشتی.
۲۰۸. بخشی از جواهر الکلام، به عربی، از شیخ محمد حسن نجفی، خط نسخ، کتابت در سال ۱۲۵۵ق، به خط محمد یوسف بن کاظم همدانی، نسخه مصحح، در نیمه نسخه صورت اجازه مؤلف به خط شکسته نستعلیق آمده است. قطع رحلی.
۲۰۹. مفتاح الفلاح، به عربی، از شیخ بهاء الدین عاملی، به خط نسخ و نستعلیق زیبای محمد مقیم بن اسحاق بافقی در سال ۱۰۶۸ق، نسخه مصحح با عبارت «بلغ مقابله من المقابل بالاصل الذی بخط المؤلف»، قطع رقی پالتویی.
۲۱۰. غایة المرام فی شرح تهذیب الاحکام، به عربی، از سید نعمت الله موسوی جزائری، به خط نسخ محمد علی بن جامع العاملی در سال ۱۲۰۵ق، عناوین سنگرف، قطع رقی بزرگ.

۲۱۱. مجموعه دو رساله، به عربی: ۱. مقاله الولاية؛ ۲. مقاله النقل و الكشف، از محمدبن فاضل الحسينی، خط نسخ، کتابت سال ۱۳۳۱ق، قطع رقعی پالتویی.
۲۱۲. الاحتجاج، به عربی، از طبرسی، به خط نسخ خوش عبدالله بن محمد مسیح بن احمد بن میرمنشی الحسينی الموسوی القمی در سال ۱۰۹۸ق، نسخه مصحح است و علامت مقابله و تصحیح دارد. در برگ پایانی این عبارت آمده است: «بلغت التصحیح و المقابلة بعون الله تعالى و توفيقه من اوله الى آخره تصحیحاً صحیحاً شافياً كاملاً و الحمد لله رب العالمين و انا العبد المذنب عبدالله الحسينی كاتبه فی سنة ۱۰۹۹ق.» عناوین شنگرف، قطع وزیري.
۲۱۳. ساکب العبرات، به فارسی، از مؤلف ناشناخته، خط نسخ ممتاز در سده دوازدهم، صفحات مجدول و دارای کمند، قطع وزیري.
۲۱۴. الروضة من الکافی، به عربی، از کلینی، خط نسخ عالی محمد یوسف بن محمد مؤمن در سال ۱۰۹۳ق، عناوین شنگرف، نسخه مصحح و مقابله شده، به خط علامه محمد باقر مجلسی، با عبارت «بلغ سماعاً ایده الله تعالى»، «بلغ سماعاً اعانه الله تعالى» و «بلغ سماعاً اعزه الله تعالى»، قطع رقعی پالتویی.
۲۱۵. سیف الامة و برهان الملة، به عربی، از احمد بن محمد مهدی بن ابی ذر نراقی، به خط نستعلیق قاسم در سال ۱۲۴۵ق، نسخه مصحح، و در سال ۱۳۱۲ق در تملک میرزا محمد بن عبدالله تألهی همدانی بوده است. قطع خشتی.
۲۱۶. سفینه النجاة، به عربی، از ملا محمد بن عبدالفتاح سراب تنکابنی، خط نسخ و نستعلیق، در سال ۱۱۹۲ق در کاشان، نسخه مصحح، که عبارت «بلغ تصحیحاً من نسخه مختلفة» در چند مورد آمده است. قطع خشتی.
۲۱۷. مجموعه عربی: ۱. حاشیه شرح مطالع الانوار، از باعنوی؛ ۲. اثبات الواجب الجدید، از جلال الدین محمد بن اسعد دوانی، کتابت در سال ۹۸۹ق، به خط نستعلیق محمد امین طبیب، نسخه نفیس، قطع رقعی.
۲۱۸. مجموعه چند رساله فارسی و عربی؛ از جمله: ۱. تحدید صاع، از مجلسی دوم؛ ۲. الدعاء، از جمال الدین حسین کاشفی؛ ۳. سلم السموات؛ ۴. طوایف الفلاسفة؛ ۵. جُنک؛ ۶. فضایل و احوال حضرت علی عليه السلام؛ ۷. اوصاف الاشراف، از خواجه نصیرالدین طوسی

و حسین بن معین‌الدین میبدی، خط نسخ و نستعلیق تحریری شیخ مرتضی تالهی همدانی به سال ۱۳۱۴ق، عناوین شنگرف، قطع پالتویی.

۲۱۹. شرح مدخل منظوم، در علم نجوم، به فارسی، از حبیب‌الله بن محمد طیب، به خط نستعلیق تحریری علی اکبر بن محمد جعفر در بیستم ذی قعدة ۱۲۵۰، دارای اشکال نجومی، قطع جیبی.

۲۲۰. تحفة الملوك یا: روضة الانوار عباسی، به فارسی، به خط نسخ و نستعلیق محمدحسن بن ملا نجف قزوینی، که در چهاردهم ذی قعدة ۱۲۷۳ آن را کتابت کرده است. عناوین مشکی، قطع رحلی.

۲۲۱. سؤال و جواب، به فارسی، از حاج شیخ محمد بن حاج ملا اسماعیل بن ابراهیم بن مؤمن بن ابراهیم الیزدی الموطن و الحائری المسکن، ملقب به صدرالواعظین و یا: «واعظ یزدی»، از علما و واعظ نیمه نخست سده چهاردهم، نسخه اصل به خط مؤلف، قطع رحلی.

۲۲۲. معادن الاسرار فی تحقیق اسرار آثار اهل البیت الاطهار علیهم السلام، به فارسی، در اسرار شهادت حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام، از همان مؤلف، نسخه اصل، مورخ نیمه نخست سده چهاردهم، قطع وزیری بزرگ.

۲۲۳. تاریخ خلفا و فضایل ائمه اطهار علیهم السلام، به فارسی، از همان مؤلف، نسخه اصل، قطع رحلی کوچک.

۲۲۴. رسالة البشری و التبریک، به فارسی، از همان مؤلف، نسخه اصل. این رساله را وی به عنوان تبریک به یک مسیحی انگلیسی - که در عصر مؤلف در لندن اسلام آورده - نوشته است؛ و به وی هدیه نموده است. کتابت اول ذی حجه / ۴ آبان ۱۳۳۲، قطع رقی بزرگ.

۲۲۵. دیوان گلستان اعتقاد و بستان اعتماد، به فارسی، از همان مؤلف، شامل قصاید و غزلیات، نسخه اصل قطع رقی.

۲۲۶. صراط احمدی فی توحید حضرت احدی، به فارسی، از همان مؤلف، نسخه اصل، این کتاب را وی بعد از رساله سبیل ابلج المنهاج نگاشته است. قطع رقی.

۲۲۷. قریب الفرج، در غیبت حضرت ولی عصر (عج)، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، کتابت ظهر سه‌شنبه بیستم جمادی الآخر ۱۳۲۸، قطع رقی.
۲۲۸. ماء معین فی رجوع اهل البیت إلى كربلاء فی یوم الاربعین، به فارسی، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، کتابت شب ۲۶ صفر ۱۳۲۸، قطع رقی.
۲۲۹. دوحه الاحمدیه فی اثبات نبوة الخاصه المحمدیه، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، کتابت سه‌شنبه نهم ربیع الآخر ۱۳۳۱، قطع رقی.
۲۳۰. امتحان المؤمنین و اختبار المکلفین فی تمیز الکاذبین من الصادقین و الصادقین من الکاذبین و المتواضعین من المستکبرین، به فارسی، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، قطع رقی.
۲۳۱. دیوان اشعار فارسی واعظ یزدی، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، به خط شاعر، قطع رقی.
۲۳۲. مثنوی لسان الصدق، به فارسی، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، قطع رقی بزرگ.
۲۳۳. جنگ مطالب متفرقه، فارسی و عربی، از همان مؤلف، نسخه‌ی اصل، قطع رقی.